

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

№ 135 (3135)

СЕРЕДА, 23 липня 2003 року

Плавання. Чемпіонат світу. Барселона (Іспанія).

Дякувати Богові, що у нас є Яна Клочкова. І цього разу вона дарує всім нам радість. Українська зірка виграла дистанцію 200 метрів комплексного плавання.

Фото Рейтер.

КАПІТАЛЬНИЙ ОБВАЛ

ОФІЦІЙНО

У центральній частині Києва, в будинку №37 (зведений 1917 р.) по вулиці Великій Васильківській, колишній Червоноармійській, 22 липня о 4 год. 55 хвилин стався обвал фасадної частини будинку та плит перекриття другого, третього й четвертого поверхів одного під'їзду. Частково зруйновано шість квартир. За попередніми даними, жертв немає. Проводяться розслідування, пошуково-рятувальні та відновні роботи, **повідомила прес-служба МНС.**

■ Репортаж

Кажуть, з найбільшою швидкістю поширюються погані новини. Учора мешканці столиці могли переконатися у цьому — звістка про те, що в центрі Києва завалився будинок 1917 року, облетіла місто блискавично. Щоб на власні очі переконатися у цьому, ми вирушили на місце події.

(Закінчення на 2-й стор.)

ПОДРОБИЦІ

Розслідування загибелі Тараса Процюка триває

Держдепартамент США сподівається найближчим часом отримати інформацію від американських військових про розслідування обставин загибелі українського журналіста Тараса Процюка. Про це заявив посол США в Україні Карлос Паскуаль, відповідаючи на запитання журналістів після виступу перед українськими учасниками програм обмінів із США. Він сказав, що ведеться розслідування обставин, за яких загинув Тарас Процюк. «Ми сподіваємося, що отримаємо інформацію через центральне командування або з офісу міністра оборони найближчим часом», — наголосив посол. Нагадаємо, що Тарас Процюк загинув 8 квітня внаслідок обстрілу американськими солдатами готелю в Багдаді, де проживали іноземні журналісти, **повідомляє УНІАН.**

Наші в Африці

Перші 114 бійців окремого ремонтно-відбудовного батальйону відбули з Миколаєва до Сьєрра-Леоне в рамках миротворчої місії ООН. А загалом буде відправлено п'ять авіарейсів у ході четвертої ротації особового складу українських військовослужбовців. Під час ретельного добору до батальйону миротворців бійці пройшли півторамісячний курс підготовки, їм зроблено необхідні щеплення. Кожного військовослужбовця застраховано на суму від трьох тисяч гривень у разі незначного травмування і більше.

Наші бійці навчатимуть африканських фахівців водінню автомобільної і бронетанкової техніки, її ремонту, забезпечать вивезення біженців, доставку гуманітарних вантажів і пального. За потреби ремонтно-відбудовний батальйон спроможний виконувати бойові завдання на рівні мотострілецького чи механізованого батальйону.

Фенікс, відроджений тричі

Із-за броньованого скла сейфа-вітрини за нами спостерігає тихим поглядом темний лик Божої Матері з Немовлям на руках. Праве око, ніс і вуста майже втрачені. Плечі і голову Богоматері вкривають рани, нанесені варварами. Вона ледь помітно посміхається до свого сина і до нас із вами. Перед нею припадали на коліна королі та князі. Це ікона Холмської Божої матері — одна з найшанованіших і найвідоміших святинь християнського світу. В невеличкому залі музею Волинської ікони Вона одна. Це її зал. Багато хто в Луцьку вважає, що саме завдяки її заступництву музей отримав у 2001 році це прекрасне приміщення. Завідувачка музею Тетяна Єлисеєва у своїх судженнях іде ще далі: відтоді, як у Луцьк знову прибула ікона Холмської Божої Матері місто обминають різні природні катаклізми.

На знімку: Надія Горлицька біля Чудотворної ікони Холмської Богоматері.

(Закінчення на 6-й стор.).

У НОМЕР

Є — перший мільйон!

Вітчизняні агроформування, згідно із зведеннями Міністерства агрополітики, намолотили понад один мільйон тонн колоскових. Середня врожайність — 12,8 центнера з гектара. Цифра малооптимістична, якщо згадати, що минулого року на аналогічну дату в засіки Батьківщини лягло 21,2 мільйона тонн зерна, а один гектар давав у середньому 27 центнерів. Прогнози, на жаль, нерайдужні.

(Закінчення на 2-й стор.)

Музей самоврядування

Музей місцевого самоврядування буде відкрито у Жмеринці на Вінниччині напередодні 100-річного ювілею з часу надання населеному пунктові статусу міста. Пропозицію про створення дещо незвичного музею подала міськвиконкому територіальна громада, поставивши за мету відтворити в експонатах і документах пам'ять про тих, хто протягом століття керував містом, а також людей, які зробили помітний внесок у його розвиток.

Усі зібрані експонати виставлено у приміщенні міськвиконкому, де облаштовано музейну кімнату. З ними ознайомлять гостей і учасників свята, які зберуться 3 серпня у місті залізничників для відзначення першого столітнього ювілею Жмеринки.

«Терориста» в центрі Києва знешкоджено

Учора, коли верстався номер, надійшло повідомлення про те, що в Києві біля Головпоштамту з'явився невідомий, обвішаний гранатами. До місця події стягнули сили міліції, у тому числі бригади саперів. Рух у центрі було паралізовано.

Чоловік, під сорочкою якого виявився пристрій, що зовні нагадував сумно відомий «пояс шахіда», увійшов до будинку Центрального головпоштамту. Розстебнувши сорочку, він заявив, що не збирається нікого підривати, а лише вимагає прибуття Президента, людей з його адміністрації та журналістів. За словами керівника Центру громадських зв'язків Київського УВС Тетяни Поташевської, протягом години правоохоронці вели переговори. Невідомий, як з'ясувалося пізніше, вінничанин, 1951 року народження, вимагав припинити зомбування, яке він нібито відчуває на собі. Заявив, що постійно чує голоси, які намагаються керувати його діями. Потім зняв муляж вибухового пристрою і здався владі.

Нині з'ясовується його стан здоров'я та проводиться розслідування.

Молдову не влаштовує підвищення акцизів

Молдова має намір переглянути свою позицію стосовно вступу України до Світової організації торгівлі, — заявив на прес-конференції минулого понеділка заступник міністра економіки цієї країни Маріан Лупу.

За його словами, це пов'язано з деякими змінами у законодавстві України, зокрема — з підвищенням акцизів на імпорт міцних напоїв і вина, а також розширенням переліку транзитних товарів, котрі підпадають під дію системи фінансової гарантії. Це, вважає М. Лупу, створює додаткові перепони на шляху зовнішньої торгівлі Молдови. Кишинів має намір повідомити іншим учасникам переговорів про ситуацію, що склалася, і перевести переговори з формату двосторонніх у багатосторонні, **повідомляє УФС.**

■ Частину котелень комунального підприємства «Севтеплоенерго» обладнують новими горілками, здатними працювати на мінімально низькому тиску газу. Для міста, яке знаходиться в кінці газової труби України, це дуже актуально — взимку багато котелень зупиняються через низький тиск газу. Із введенням до ладу нових горілочних пристроїв не лише розширюється діапазон їхньої роботи, а й підвищується ККД котелень. Новинку, яку запроваджують у Севастополі, розроблено київським інститутом «Екологія» та ПП «Факел».

■ Екологічна катастрофа сталася поблизу села Гумені, що в Кам'янець-Подільському районі. Водій «МАЗу» доставляв тридцятитонну цистерну до автозаправної, але на затяжному спускові помітив, що в машини відмовили гальма. Аби уникнути зіткнення з пасажирським автобусом, змушений був звернути на узбіччя. Від таких маневрів цистерна перекинулась, і пальне почало витікати. Аби попередити загорання і вибух, вогнеборці протягом десяти годин намагалися локалізувати та вкрити спеціальною піною небезпечну бензинову пляму. Розлилося 22 тонни пального. Трагедії вдалось уникнути.

СЬОГОДНІ ЧИТАЙТЕ:

Із Дніпропетровська до Сімферополя можна домчати тепер на швидкісному потязі за 5 годин 50 хвилин

ПОЛІТИКА

Заява Верховної Ради України

З приводу невиконання американською стороною своїх зобов'язань за двосторонньою Угодою щодо надання допомоги Україні в ліквідації стратегічної ядерної зброї

Американська сторона, порушивши, за інформацією Кабінету Міністрів України, укладену 25 жовтня 1993 року двосторонню Угоду, заявила про припинення фінансового забезпечення передбачених Угодою заходів, насамперед подальших робіт по створенню на виробничому об'єднанні «Павлоградський хімічний завод» об'єкта ліквідації твердого ракетного палива.

Привертає увагу та обставина, що на цей крок американська сторона пішла після того, як в Україні були ліквідовані всі шахтно-пускові установки, розібрані і в присутності інспекторів США ліквідовані всі елементи міжконтинентальних балістичних ракет РС-22, що підлягають заліку за Договором про стратегічні наступальні озброєння (крім корпусів ракетних двигунів).

Було також узгоджено питання про створення на виробничому об'єднанні «Павлоградський хімічний завод» об'єкта ліквідації твердого палива екологічно безпечним шляхом, єдино прийнятним для України, — способом гідророзмиву з подальшою переробкою в емульсійні вибухові речовини.

І саме зараз, коли розгорнуто роботи по створенню цього об'єкта, американська сторона фактично відмовилася від подальшої співпраці, від виконання своїх зобов'язань. Звернення керівників Міністерства оборони України, Національного космічного агентства України, представників Міністерства закордонних справ України, навіть Президента України до державних органів США, на жаль, не знайшли позитивного відгуку.

Це не може не викликати у громадян України глибокого обурення. Адже Україна, виконуючи Декларацію про державний суверенітет, повністю реалізувала свій без'ядерний статус, ліквідувала третій у світі за потужністю ядерний потенціал, і, на наше переконання, вона має всі підстави розраховувати на допомогу у вирішенні непростих економічних, технічних і соціальних проблем, які при цьому виникають. Тим паче що США обіцяли це зробити.

На наш погляд, це не узгоджується із засадами стратегічного партнерства у відносинах між Україною і США, про вірність яким неодноразово заявляли високопоставлені урядовці Сполучених Штатів Америки.

Зважаючи на вищевикладене, Верховна Рада України звертається до Конгресу США із закликом вплинути на відповідні державні органи Сполучених Штатів Америки з тим, щоб раніше досягнуті домовленості у справі ліквідації стратегічної ядерної зброї були виконані.

Сподіваємося також, що запланований на серпень 2003 року візит до України голови сенатського комітету Конгресу США у закордонних справах пана Р. Лугара сприятиме вирішенню цього питання.

Голова Верховної Ради В. ЛИТВИН.

м. Київ,
11 липня 2003 року.

ФОТОФАКТ

Під стінами Кабінету Міністрів активісти політичної партії «Яблуко» провели акцію протесту на знак різкого зростання цін на харчові продукти першої потреби.

Під час акції духовий оркестр виконував похоронні марші з нагоди неминучої політичної страти економічного блоку уряду Януковича.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Капітальний обвал

РЕПОРТАЖ

(Початок на 1-й стор.).

Уже під'їжджаючи до Великої Васильківської, чи то пак, Червоноармійської, як її звично називають кияни, зрозуміли — чутки правдиві! Чимала колона завмерлих автомобілів, невеличкі групки людей, які жваво щось обговорюють, і суворі охоронці місця для сумніву не залишали. Люди у формі були налаштовані рішуче, тож перш ніж дістатися до місця події, довелося чимало пояснювати і не раз показувати посвідчення. Коли нарешті потрапили за заповітну червону смужку, ці заходи видалися щонайменше невиправданими, адже ловців гав тут не бракувало.

З першого погляду стало зрозуміло: ситуація серйозна. Перегородка трьох поверхів чепурненького шестиповерхового будинку, дуже типового для центру столиці, провалилася на другий. Фасадна стінка будівлі повністю зруйнувалася, тож на тротуарі утворився чималий цегляний завал. Представники МНС, які клопоталися довкола, запевнили, що жертв немає — руїни вже обстежили собаки. Пощастило, що завал стався зранку (за п'ять хвилин до п'ятої), адже вдень ця вулиця людна, і тоді лихо не минуло б.

МНСівці на ходу збивали огорожу, щоб відгородити небезпечну територію. А тим часом «глядачі» жваво обговорювали подію. Чиновники запевняли, що будинок не був у аварійному стані, і робили припущення про те, що мешканці будинку під час ремонту незаконно знесли несучу стіну. Шоковані мешканці віщілих квартир заваленого будинку, яких тимчасово виселили, із жахом дивилися на кран з величезною залізною «бабою» — працівники МНС готувалися валити два верхні поверхи, щоби далі не обвалювалося.

— Он мій під'їзд, он вікна моєї квартири. Там залишилися всі речі, гроші. Нас не пускають, не дозволяють нічого забрати. Дивлюся на цю страшну штуку, і аж мурашки по спині бігають — а що як усе це завалиться... Куди нас поселять? Не хотілося б з центру переїжджати кудись на Троєщину, — бідкалася евакуйована мешканка будинку. — Я ще раніше бачила, як балкон сусідської квартири похилився, однак навіть гадки не мала, що все закінчиться так сумно.

Мешканці будинку нарікали на... капітальний ремонт, який зробили в будинку кілька років тому. Тоді на триповерхівці добудували ще два поверхи. Кажуть, якби не це, то будинок стояв би ще не одне століття. Та це лише версії. Винних шукатимуть і, найпевніше, знайдуть. Однак учорашнього ранку у столиці на Червоноармійській разом зі звичними «Хто винен?» і «Що робити?» звучали і слова «недбальство», «навігластво», «дилетанство».

Надія ГОРБАТЮК.

До речі, «Голос України» вже півроку веде рубрику «Фасади і задвірки». У ній, зокрема, порушувалося питання доцільності зведення мансардних забудов у центрі столиці. Матеріали редакційного «круглого столу» на цю та інші будівельні теми ви можете прочитати в завтрашньому числі газети.

Півстоліття на бомбі

Понад півстоліття щаслива сім'я мешкала в будинку, де під підлогою з часів Другої світової війни лежав нерозірваний снаряд. Мінер Олександр Кузнецов, який дістав із під землі боєприпас, може стати першим претендентом на звання героя-рятівника року, вважають у харківському управлінні МНС.

Про те, що під підлогою дитячої кімнати з часів війни лежить снаряд, власник будинку знав давно. Кажуть, що в сорок третьому снаряд пробив стіну і пішов під землю, не розірвавшися. Дірку в стіні залатали, а снаряд залишили, щоб не псувати підлоги. Цього року в будинку почали капітальний ремонт і водночас вирішили позбутися небезпечного «сусіда».

Фахівці стверджують, що снаряд зберігся в ідеальному стані. Для того, щоб він розніс вщент увесь будинок, достатньо було невеликого коливання землі чи проломленої дошки підлоги.

Микола КОСИЙ.

У НОМЕР

Подальші дії будуть адекватні

Віктор Ющенко, перебуваючи в Мукачевому, провів прес-конференцію і мав розмову за прямою телефонною лінією з мукачівцями. Стосовно запитань про чинного голову Віктор Ющенко наголосив, що судові рішення, які вже винесено, суперечать одні одним, тому не виключено звернення до Верховного Суду України.

Віктор Ющенко повідомив, що перед поїздкою до Закарпаття мав розмови з Головою Верховного Суду та Президентом України з приводу подій в Мукачевому, пов'язаних з виборами міського голови. Він звернувся з проханням до Президента втрутитися в ситуацію. Відповідь Президента була позитивна.

Щодо подальших дій «Нашої України» Віктор Ющенко наголосив, що вони будуть адекватні. Все залежить від того, який правовий сюжет буде задіяно, **повідомив наш власний кореспондент Іван ГУДЗОВАТИЙ.**

Політика домінує над законом

Мукачівська міська територіальна виборча комісія в понеділок ухвалила залишити без змін попереднє рішення про визнання Василя Петьовку обраним головою міста. Про це повідомив наш власний кореспондент Іван Гудзоватий. Виборчком також ухвалив рішення звернутися до Верховного Суду «за роз'ясненнями».

Нагадаємо, що згідно з першим рішенням міськвиборчкому на виборах голови Мукачевого 20 червня переміг кандидат від блоку «Наша Україна» Василь Петьовка. Його найближчий суперник, якого підтримувала СДПУ (о), Ернест Нусер вимагав визнати вибори на 15 дільницях недійсними через порушення законодавства.

Минулого тижня місцевий суд Львова задовольнив скаргу Нусера. Він зобов'язав міськвиборчком перерахувати голоси без урахування результатів на 15 дільницях і встановити нові результати голосування протягом двох днів. Водночас Мукачівський міський суд розглянув позов іншого кандидата Василя Бурнадза про порушення законодавства під час виборів і скасував результати голосування на трьох інших дільницях.

Минулої середи територіальна виборча комісія знову визнала переможцем на виборах Василя Петьовку. Проте вже наступного дня Сихівський місцевий суд Львова скасував рішення, оскільки більш як половина результатів виборів було скасовано судовими рішеннями. Суд зобов'язав виборчком призначити і провести повторні вибори у терміни, визначені законодавством.

Наші кореспонденти просили прокоментувати мукачівську ситуацію в юридичних установах столиці.

Правники, які побажали залишитися невідомими, стверджують, що рішення суду є обов'язковим для виконання. І в даному випадку мукачівська комісія перевищила свої повноваження, а тому може постати питання про її відповідальність.

Проте важко передбачити наступний перебіг подій, бо, на жаль, сьогодні політика домінує над законом. І навіть юристи і державні відомства ухиляються від коментарів...

Колектив редакції газети «Голос України» висловлює глибоке співчуття власному кореспонденту у Львівській області Оксані Теленчі з приводу тяжкої втрати — смерті її батька

Апуневича Євгена Васильовича.

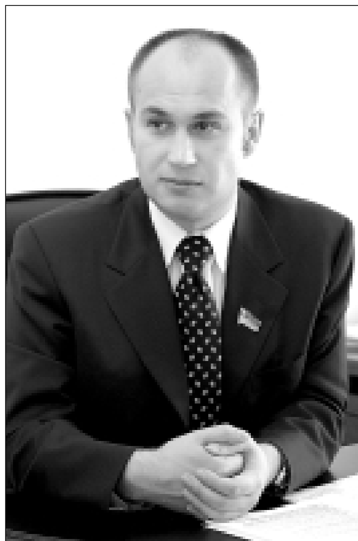
Шляхи виходу із продовольчої кризи

Ціновий та споживчий ажіотаж, який панував на продовольчому ринку країни протягом червня-липня, трохи стабілізувався. Населення активно переконують, що зерна та інших товарів вистачає, хоча це не завжди спрацьовує, тож люди й надалі запасаються продовольством.

Я вже мав нагоду сформулювати свою позицію про причини цієї кризи — і в деяких ЗМІ, і у Верховній Раді України, і під час спілкування з керівництвом аграрного блоку уряду та самого уряду. Особливо плідні були розмови про це з Першим віце-прем'єр-міністром України М. Азаровим та віце-прем'єр-міністром України І. Кириленком, які висловили немало цікавих думок.

Та навіть з огляду на наведені вище факти та аргументи я вважаю, що основним винуватцем ситуації, яка склалася на продовольчому ринку країни, є Міністерство аграрної політики України. Своїми діями, а подекоили і бездіяльністю воно допустило кризову ситуацію і тим самим не тільки завдало шкоди економіці України та населенню, а й фактично підставило весь уряд, його керівництво та особисто Прем'єр-міністра України.

На порядку денному нині стоїть питання — як вийти з цієї кризи, як досягти стабілізації ринку. Уряд розробляє свої заходи і найближчим часом планує їх розглянути та затвердити. Та поки цього не відбулося, спробую викласти свою точку зору на шляхи виходу з продовольчої кризи, висловити конкретні пропозиції.

Сподіваюся, думки, які спираються на мій досвід роботи у переробній промисловості, зерновій та хлібній галузі, а також діяльності як співголови тимчасової слідчої комісії України Верховної Ради України з цих питань, можуть бути корисними і читачам, і фахівцям, зокрема тим, які розроблюють заходи для подолання продовольчої кризи.

Що тут першочергове?

Уряду, центральним органам виконавчої влади та місцевим державним адміністраціям вкрай потрібно провести великомасштабну інформаційну кампанію, повідомляючи населення про чіткі та послідовні кроки уряду на шляху подолання зернової кризи та відсутність підстав для побоювання щодо можливої загрози продовольчій безпеці України й забезпеченню попиту населення на основні споживчі товари. Такі заяви з боку влади вже лунають, але це ще не інформкампанія у всій її масштабності.

Посадовим особам уряду, Міністерства аграрної політики, Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції, іншим центральним та місцевим органам виконавчої влади варто утриматися від виголошення поспішних заяв про обсяги імпорту зерна в Україну та з інших питань, якщо це може негативно вплинути на споживчий попит або пропозицію держав — торгових партнерів України. Тут, на жаль, панує цілковитий хаос, і припинити його можна, мабуть, тільки прямою забороною з боку керівництва уряду на несанкціоновані заяви та суворим контролем за виконанням цієї заборони.

Для здійснення продуманих кроків з використання зерна та борошна з державного резерву першочерговим кроком, вважаю, має стати проведення інвентаризації ресурсів державного матеріального резерву. Це питання постало через те, що, за офіційними даними Державного комітету України з державного матеріального резерву, виявлено факти самовільного використання зерна з державного резерву підприємствами — відповідальними зберігачами. Так, за попередньою інформацією, у 2000 році обсяг самовільно відчуженого зерна становив 134,3 тис. тонн, у 2001-му — 152,2 тис. тонн, у 2002-му — 184,4 тис. тонн. Така ж небезпека є і цього року, тому уряд має взяти це питання під жорсткий контроль. Чи такий контроль встановлено і наскільки він дійовий, мають знати і громадськість, і особливо фахівці.

Для недопущення зловживання на зерновому ринку у разі проведення імпортних операцій зерна з Росії, Казахстану та інших держав, необхідно, на моє переконання, посилити контроль:

а) органів Державної митної служби України — за переміщенням зерна через митний кордон України;

б) аграрному блоку уряду, Міністерству економіки та з питань європейської інтеграції — за ціновою політикою та переміщенням зерна на внутрішньому і зовнішньому ринку;

в) Антимонопольному комітету України — за дотриманням правил економічної конкуренції та обмеженням монополізму на ринках агропромислового комплексу і споживчому ринках;

г) Державному комітету статистики та Головній державній інспекції якості та сертифікації сільськогосподарської продукції Мінагрополітики слід проводити посилений контроль якості зерна та борошна.

(Закінчення на 5-й стор.).

ВРОЖАЙ-2003

Є перший мільйон!

(Початок на 1-й стор.).

Загальна кількість зібраного до кінця сезону в перспективі розтане на очах. Якщо напередодні жнив на офіційному рівні пророкували в загальнодержавному масштабі зібрати 35 мільйонів тонн, то нині обережно кажуть про ненабагато більше 20 мільйонів. Хоча й таке передбачення видається вже надто оптимістичним. У господарствах збиральні площі під зерновими й зернобобовими скоротилися на двадцять відсотків порівняно з 2002 роком. Причиною цього називають загибель пшениці, що не витримала холодної зими й посушливого літа.

Валерій ДРУЖЕНКО.

На знімку: перший хліб нового врожаю (Липовецький елеватор, Вінниччина).

Фото Олександра ГОРДІЄВИЧА (Укрінформ).

На аренах країни і світу

Кульова стрільба. Чемпіонат Європи. Плзень (Чехія). Пістолет 50 м. Золоту медаль виграв український стрілець Макаров.

Легка атлетика. З трьома нагородами повертаються додому українські спортсмени з четвертого етапу «Золотої ліги», який відбувся в Мадриді. Знову нагадала про себе Інеса Кравець, котра перемогла в секторі для стрибків у довжину, показавши результат 6,76. Нагадаємо, взимку Інеса виграла в цьому самому секторі на чемпіонаті світу в Бірмінгемі.

У змаганні жінок на 100-метрівці з бар'єрами перемогла Олена Красовська. На дистанції 3 000 метрів Сергій Лебідь був третій.

Дзвінко виступили українські атлети і на молодіжному чемпіонаті Європи в Польщі. У стрибках із жердиною з результатом 5,50 переміг Олександр Коршмід. В естафеті 4 х 100 метрів не було рівних дівчатам з України. Марина Майданова була перша на 200-метрівці. А Наталка Фокіна стала кращою в секторі для метання диска.

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 3-й тур. «Оболонь» (Київ) — «Кривбас» (Кривий Ріг). 1:1. 2000 глядачів. Голи: Каряка, 5 — Телятников, 79.

В. Б.

Гран–прі знову не отримав ніхто

У Чернівцях відбувся VIII конкурс молодих виконавців української естрадної пісні імені Володимира Івасюка «Пісня буде поміж нас».

«Навіть у найсміливіших фантазіях не уявлялось, що мій перший серйозний виїзд на фестиваль закінчиться перемогою. Я досі не вірю, що виявилася кращою. Вдячна своїй учительці, друзям і батькам, вдячна Чернівцям за підтримку», — сказала Ірина Костіна із Молдови, яка перемогла на VIII конкурсі.

Хмельничанка Наталя Валевська, яка посіла другу сходинку і отримала розкішну сукню від модельного агентства «Юнона», до успіху поставилася спокійніше: «Усі ці фестивалі — то великі гроші. Щоб я приїхала у Чернівці, моїй родині довелося витратити 200 доларів. За фонограму в Києві треба заплатити щонайменше 350. Чи багато наших хлопців і дівчат можуть це собі дозволити? А ходити по спонсорах принизливо».

Третіми були: ексцентрична співачка з Румунії Ралука Чіокарлан та молдованка Олена Трибой.

На знімках: улюблена глядачів Бойка Щерєва (Болгарія); мер Микола Федорук та Микола Мозговий вітають Ірину Костіну, 1 премія (Молдова).

Фото Петра ГОНЧАРА.

(Закінчення на 6-й стор.).

Поїздки до Росії за закордонними паспортами відкладаються?

Україна і Росія не мають наміру поки що запроваджувати режим взаємних поїздок громадян за закордонними паспортами. Про це заявив голова російського уряду Михайло Касьянов під час прогулянки ялтинською набережною з главою українського уряду Віктором Януковичем. Зокрема, Михайло Касьянов наголосив: «Питання сьогодні у такій площині взагалі не ставимо». Нагадаємо, що раніше прес-служба Міністерства закордонних справ України з посиланням на результати п'ятого засідання підкомісії з прикордонних питань Змішаної українсько-російської комісії з питань співробітництва, яке відбулося в Москві, повідомила, що перетин громадянами кордону між двома країнами за закордонними паспортами буде запроваджено 1 січня 2005 року.

Контрабандні трактори

Правоохоронні органи запобігли спробі незаконно переправити з Білорусі до України три трактори марок Т-40 і Т-50. Затримано і самих контрабандистів. За повідомленням прес-служби прокуратури Житомирської області, контролер відділення прикордонного контролю, який за попередньою змовою з громадянами двох сусідніх держав сприяв незаконному переміщенню через державний та митний кордони сільськогосподарської техніки, одержав грошову винагороду в доларах.

Олексій КАВУН.

Житомир.

РЕПОРТЕР

Шишечки, амазонки, скіфи у кривчицькій «пекторалі»

Більш дисциплінованого народу, ніж «сумівці», годі шукати — зробили висновок мешканці села Кривчик Дунаєвецького району на Хмельниччині, де нинішнього літа вперше розташувався табір Хмельницького міського осередку СУМу — Спілки української молоді.

Фото Давида КАЦА.

Володимир Гарієвський, бунчужний — великий авторитет для 36 «сумівських скіфів».

Корені абревіатури сягають у 20-ті роки минулого століття, коли зародилася і навіть працювала в умовах підпілля у тодішній радянській Україні ця юнацька національна, патріотична організація. Вона повернулася в Україну з розпадом Союзу.

Юні хмельничани назвали табір у Кривчику «Скіфська пектораль». Не випадково. Бо організували вони не звичайну вилазку на природу, а табір-школу поряд з валами скіфського городища, біля залишків печер, де свого часу було знайдено знаряддя праці трипільців. Де зберігся старий дивовижний парк та палац Крупенський, де знімався колись фільм «Циганка Аза», де б'ють цілющі мінеральні джерела... Де сама земля наповнена духом патріотизму.

36 мешканців табору жили за суворим розпорядком. Кожний ранок розпочинався вітаннями «Гартуйсь!», підняттям Державного прапора та Гімном України і СУМу. Хоча й літо, таборяни мали своєрідні уроки — «гутірки», які вели вихователі, два священики і два семінаристи, вчили слово Боже, «тереснознавство» і «Декалог», де викладено моральні принципи патріота-націоналіста. Коли до табору приходили гості із села, вони захоплено спостерігали за всім, що тут діється. Бо і їм не чужа одна із норм «Декалогу» — «змагатимеш до поширення сили, слави і багатства Української держави».

Для кращого засвоєння матеріалу дітей поділили на «рої», які називалися «Скіфські «сумівці», «Скіфські амазонки» і наймолодші — «Скіфські шишечки». І кожен спробував себе в ролі ройового, його заступника, хорунжого — від найменшого восьмилітнього Богданка Хлімоненка до вісімнадцятилітнього Володимира Гарієвського.

СУМ і подібні до нього молодіжні організації, хоча дещо й максималістичні, як на думку декотрих, виконують важливу для майбутнього держави місію. Бо вони готують ідейну еліту суспільства. Добре, що це усвідомлює і дехто з дорослих, хоча б ті, хто підтримав таборування коштами. Серед них Марко Ткачук із хмельницької фірми «Універсал», голова маківського СТОВ «Агрофірма «Україна» Володимир Макогон, мер Старокостянтинова Микола Мельник, голова фонду «Добро і примирення» Володимир Кухар, голова Хмельницької міської організації ПРП Віктор Кліщ. На щастя, це ще далеко не повний перелік.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

ЗООХАЩІ

Синій кит живе в музеї

Уже півстоліття прописаний у Херсонському краєзнавчому музеї найбільший в Україні скелет синього кита. Його «співбрати», які мешкають у Києві, Харкові та Одесі, значно поступаються херсонцеві своїми розмірами. За життя цей кит був 30-метровим і важив 150 тонн!

Привезли його до міста, розповідає старший науковий працівник відділу природи Михайло Підгайний, курсанти морехідного училища. Тоді одне з китобійних суден ремонтували на Херсонському суднозаводі. Просто на палубі тушу переробили на м'ясо та жир, а скелет ще досить довго лежав просто неба, поки його не перенесли на другий поверх відділу природи, де йому відвели найпросторіше приміщення. Щоправда, й воно виявилося затісним — хвостик не вмістився.

Алла БРУСИЛОВА.

Фото Володимира МАРУСА.

Невістки розгулялися

Свято невісток відбулося в селі Скригорову Горохівського району. Розпочалося воно в місцевому храмі, де до жінок з теплими словами вітань звернувся отець Сергій. Потім святкове дійство перемістилося в сільський клуб. Про своє життя розповіли наймолодша невістка Тетяна Фарина, якій лише 18 років, і найстарша — 90-літня Уляна Суднік. Співами скригівських невісток привітали місцевий церковний хор, а також учасники художньої самодіяльності районного будинку «Просвіта». Ініціатором цього святкового дійства була вчителька Євгенія Харків.

Такі нетрадиційні свята в області нині не дивина. А перші їх у 2000 році започаткували приймаки села Хорлупів Ківерцівського району.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

«Круговорот» боргів — природний

СПОЖИВАЧ

У коридорах херсонських підприємств, що надають житлово-комунальні послуги, — вавилонське стовпотворіння. Збільшилися й без того чималі черги до жаданих віконечок. Образи, обурення, відверта лайка — у такий спосіб люди пізнають, як втілюється в життя нещодавно схвалений Верховною Радою закон про реструктуризацію заборгованості за комунальні послуги. Якщо досі в чергах знемагали ті, хто хотів оформити субсидію, хто злякався пені, опису майна та судових рішень з приводу боргів за квартиру. Тим часом підприємства, що надають послуги, розводять руками: закон є, але немає вказівок. Не знають постачальники, відколи, за який період реструктуризувати борги, з яких сум брати пеню — з тих, що вже заборговані, чи з тих, що «підуть» з 1 липня? І показують відвідувачам на поріг — міськвиконкому: там має працювати і розбиратися спеціальна комісія. У міськвиконкомі пояснюють, що працювати і не збираються, бо покликані контролювати, як триває реструктуризація. А необхідні документи, кажуть, розіслали організаціям, що надають послуги.

Одне слово, хотіли, як завжди, то й вийшло не краще...

А. Б.

АНОМАЛІЇ

Метеорит влучив у зерносховище

Навіть місцеві жителі не всі знають про цю подію. А сталося ось що.

На зерносховище хутора Юртук Любимівської сільради Михайлівського району Запорізької області 2 квітня 1936 року о 2 годині 30 хвилин упав метеорит. Камінь розбився на шматки. Коли їх зібрали докупи, то виявилося, що космічний гість мав вагу 1 кг 472 г. Фахівці визначили: метеорит «Юртук» (неживим прибульцям із Всесвіту дають назви населених пунктів, де вони приземлилися) належить до класу ахондритів, говардитів.

Спочатку метеорит зберігали в Академії наук СРСР, а нині — у Музеї позаземних речовин Російської академії наук у Москві.

Залишається додати, що 1945 року хутір Юртук перейменовано на хутір Зелений, а ще пізніше — на село Кавунівка і віднесено до складу Роздольської сільради Михайлівського району.

Поліна СЕРЬОДКІНА.

Михайлівський район Запорізької області.

На знімку: один із шматків метеорита. (Знімок надано Музеєм позаземних речовин РАН).

Туберкульоз діагностують за... три дні

Науково-дослідний центр діагностики туберкульозу створюють у Вінниці. Ініціатор — завідувач кафедри мікробіології місцевого аграрного університету професор Володимир Власенко. Завдяки його методу туберкульозну паличку можна виявити протягом двох-трьох діб, тоді як традиційні методи передбачають на це від 30 до 90 діб. Винахід пройшов експертизу й отримав визнання у Всесвітній організації охорони здоров'я (ВООЗ). А Володимир Власенко удостоєний високої нагороди — міжнародної премії ООН. Метод вже застосовується у деяких містах України, а також в Англії, Німеччині, Польщі, Франції, Білорусі, Молдові.

Віктор СКРИПНИК.

Готуємося спокійно і на джина не розраховуємо

СПОРТ

Як відомо, наступного літа (з 13 по 29 серпня) Афіни прийматимуть чергові літні Олімпійські ігри. Після нещодавніх відвідин столиці Греції склалося враження, що різних робіт — будівельних, організаційних — там ще непочатий край. Утім, це проблеми афінян, грецької держави. Хтозна, можливо, греки знають, де саме в глибинах Егейського моря лежить ота заповітна пляшка, з якої з'являється добрий джин. І він за мить збудує палаци, стадіони, прокладе потрібні комунікації.

Та нас має турбувати інше — якомога краще підготуватися до перших у новому тисячолітті літніх олімпійських стартів. Держкомспорт України, НОК розраховують на участь у змаганнях в Афінах-2004 близько 270 українських атлетів. До речі, олімпійські ліцензії здобули вже майже сорок з них.

Утім, олімпійська ліцензія — не гарантія участі в іграх. Спеціальна комісія, зваживши всі «за» і «проти», визначить найкращих, тих, хто реально зможе боротися за медалі. За словами голови Держкомспорту Миколи Костенка, такі спортсмени автоматично потрапляють до першої категорії учасників. У другій категорії значитимуться спортсмени, котрі спроможні потрапити до вісімки найкращих. Нарешті, до третьої включать перспективних спортсменів, які здатні «вистрілити» вже на наступній олімпіаді. Але в Афінах вперше понюхають олімпійського пороху.

За прогнозами нашого легендарного атлета, олімпійського чемпіона Сергія Бубки, українці здатні виборюти 25 нагород, зокрема три золоті. Микола Павлович Костенко вважає, що українці зможуть претендувати на медалі в таких видах, як легка атлетика, плавання, важка атлетика, боротьба, стрибки на батуті, стрибки у воду, художня і спортивна гімнастика.

Окрім індивідуальних змагань, українські спортсмени мають шанси стати учасниками в олімпійських командних турнірах — з баскетболу та волейболу (чоловіки та жінки), а ще й з хокею на траві (жіноча збірна).

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

ГЛОБУС

Наші на московському ринку

ЖИТТЯ ЯК ЖИТТЯ

У Москві три сотні офіційних ринків. Спеціалізуються вони на продажу автомобілів, теле-, радіоапаратури, комп'ютерів, аудіо та відео касет, екзотичних птахів і звірів. Величезні площі займають речові ринки, де можна за низькими цінами вдягтися і взутися московському обивателю. Кожен «сегмент» товару контролюють не так московські чиновники, як національні, як правило, мафіозні угруповання. Вірмени — золото, азербайджанці — взуття, одяг, овочі та фрукти, осетини — горілку, в'єтнамці, китайці — ширвжиток, дагестанці — дешевий ресторанний бізнес. Але головною турботою столичних властей є продовольчі ринки. На відміну від усіх інших, вони інтернаціональні. На них працює «цвіт» найпідприємливіших та мобільних громадян колишнього Радянського Союзу, в тому числі й з України.

Щоправда, лише на «Ленінградському» продовольчому ринку українці становлять приблизно половину продавців, а на решті — не більш як два-три десятки, половина з яких так звані «реалізатори» — тобто ті, хто продає чужий товар.

Дмитро та його дружина Марина Никифорові, із кримського Джанкою, торгують на «Данилівському» продовольчому ринку вже другий рік. За словами глави сім'ї: «Було б невигідно — не торгували б». Їхній бізнес дуже ризикований і клопітний, залежить не тільки від талантів молодої сім'ї.

Насамперед заробляти гроші кримчанам допомагає клімат, котрий, як відомо, різний — московський відрізняється від кримського. Приїжджають вони до Москви на початку травня, коли в Москві ще пахне снігом, а в Криму виросли редька, петрушка, салат, цибуля. Потім з місячним випередженням їдуть до російської столиці кримські помідори, огірки, картопля, баклажани, вишня. Крім того, Дмитро і Марина добре знають, що Москва — це Ельдорадо, одне з найдорожчих міст світу. Природно, ціни у них, навіть за московськими мірками, високі. Наприклад, картоплю, помідори, вишню Никифорові продають по три долари за кілограм, солодку цибулю — по п'ять, червоний перець — по чотири. Товар чудовий, ніхто на ринку їм не може скласти конкуренції, й покупці у них, як правило, постійні, «нові росіяни» або багатенькі іноземці. Все було б добре, але мільйонерами українські «бізнесмени» в Москві не стали. На це є кілька причин.

За словами Дмитра, проблеми починаються ще в Джанкої. Щоб доставити товар поїздом до Москви, за кожен ящик вагою в десять кілограмів треба заплатити провіднику п'ять гривень. Потім привезти товар з Київського вокзалу на ринок — тридцять доларів. Торгове місце на ринку обходиться у двісті доларів на місяць. Молоді люди наймають квартиру за триста доларів, платять за «дах», за реєстрацію в Москві, за дозвіл на роботу. Місяць такого життя в Москві обходиться українцям у 500—600 доларів. Але все одно торгувати у Москві кримськими фруктами й овочами вигідно. Як сказав Дмитро, «удома безробіття, а ми за два сезони купили квартиру і автомобіль у Джанкої».

У сім'ї Никифорових є лише одна мрія: «Як ми хотіли б, щоб в усіх пасажирських потягах, що йдуть через Джанкой до Москви, були багажні вагони!».

Віктор ТИМОШЕНКО.

Москва.

АКТУАЛЬНО

Смерть замість заробітку

Скільки я отримаю за свою працю і які права маю? Передусім такі запитання ставить чех, влаштовуючись на роботу. Підписуючи контракт, він насамперед зверне увагу на забезпечення гідних умов праці і винагороду в разі травми на робочому місці. Робота з високим рівнем ризику чи складними умовами праці чехів не дуже приваблює. Тож на ризиковану та низькооплачувану наймаються зазвичай іноземці.

За різними даними, нині в Чеській Республіці працюють від 25 до 100 тисяч українських громадян. Чеська статистика часто наголошує, що половина з них заробляють собі на хліб без контрактів чи домовленостей, тобто без медичного страхування та інших соціальних гарантій. Випадок, який стався нещодавно на будівництві неподалік Праги, привернув особливу увагу громадськості. Про нього писали майже всі чеські газети. Під час сильної зливи на двох нелегалів з України (як потім з'ясувалося, батька і сина) зсунулися тонни землі і піску. Обоє загинули.

Речник чеського міністерства праці Владимир Груби заявив, що згідно з чеським законодавством, робітники, які працюють нелегально, в разі травми не лише втрачають роботу, але й не мають права на медичну допомогу і виплату матеріального відшкодування. Тож отримати хоч якісь гроші родичам загиблих не вдається, **повідомляє «Радіо Свобода».**

Пихаті блондини все–таки приїхали!

Фото АП.

Попри нещодавній гучний скандал між представниками Німеччини й Італії німці, схоже, все-таки поїхали відпочивати до Апеннін! Нагадаємо, нещодавно держсекретар міністерства фінансів Італії Стефано Стефані дозволив собі гостру ремарку стосовно німецьких туристів, назвавши їх «пихатими блондинами з гіпертрофованим почуттям національної гордості, які заполонили італійські пляжі».

Федеральний канцлер Німеччини Герхард Шрьодер на знак протесту відмінив свою заплановану раніше відпустку до Італії. Представники італійського уряду вибачилися перед Берліном, а минулого тижня Стефано Стефані був змушений залишити свій пост.

КУЛЬТУРА

Оперні театри врятовано!

У столиці Німеччини Берліні працюють аж три оперні театри: Німецька державна опера, Комічна опера у східній частині міста і Німецька опера колишнього Західного Берліна.

Мало яке місто у світі може похвалитися таким багатством. Однак оскільки економіка Німеччини переживає не найкращі часи, то протягом останніх років точилася запекла дискусія стосовно того, що один із цих театрів необхідно закрити. Звичайно, такі наміри спричинили хвилю обурення у німецькому суспільстві. Проте міністрові культури Крістіні Вайс вдалося переконати своїх колег в уряді не закривати жодного.

Пані Вайс заявила: «Берлін може зберегти свої три опери. Незважаючи на складну бюджетну ситуацію, яка вам усім відома, федеральний уряд вирішив усе-таки відвернути небезпеку від столичної культури».

Ця заява — справжня приємна несподіванка, адже майже ніхто не вірив, що міністру вдасться отримати додаткові бюджетні кошти для збереження столичної культури. Але боротьба, як каже Крістіна Вайсс, була дуже запекла.

Нині на потреби берлінської культури федеральний уряд виділяє 350 мільйонів євро на рік. З наступного року цю суму буде збільшено на 22 мільйони, **повідомляє «Дойче Велле».**

ФОТОФАКТ

Фото АП.

Щоб побачити цього чотириметрового крокодила, до річки Мюррей (Західна Австралія) з'їжджаються туристи з усього світу.

У НОМЕР

У США продано найдорожчу весільну сукню

Американець сирійського походження заплатив 300 тисяч доларів за весільну сукню своєї дочки, котра прикрашена 1,1 тисячі діамантів. Її вже визнано найдорожчим весільним убранням у США. Окрім діамантів, ця сукня прикрашена кришталем від фірми Сваровські.

Ім'я нареченої, котра вийде заміж за кілька тижнів, не повідомляють. Відомо лише, що їй 23 роки, що вона — із Сирії і що вже три роки мешкає в Нью-Йорку.

Ціни на весільні сукні у США коливаються від тисячі до 12 тисяч доларів. Вартість ексклюзивних моделей може сягати 40 тисяч доларів.

На одній із зірок астрономи виявили кисень

Американським астрономам пощастило виявити велику кількість кисню, неону, а також деяких інших хімічних елементів у залишках зірки, що вибухнула в Галактиці, близькій до Сонячної системи. Відкриття зробила космічна обсерваторія «Чандра» за допомогою рентгенівських променів.

Уперше отримано зображення кисню і деяких інших елементів, необхідних для життя у таких формах, які відомі на нашій планеті. На зображенні можна побачити, що залишки наднової зірки оточені кільцем діаметром 150 світлових років. Усередині його — газова хмара, багата на елементи, розжарені до температури у кілька мільйонів градусів.

Ніс на сходовій площадці

Мешканці одного з будинків на Подьячицькій вулиці у Санкт-Петербурзі виявили в себе на сходовій площадці пам'ятник героєві повісті Гоголя «Ніс» майору Ковальову.

«Ніс», установлений на Вознесенському проспекті 1995-го, було вкрадено восени минулого року. Як зазначає агентство, зникнення барельєфу помітили не одразу. Пошуки міліції не дали результатів. Тепер «Ніс» буде встановлено заново, однак перед тим пам'ятник обстежать працівники Музею міської скульптури. У разі потреби «Ніс» майора Ковальова буде відреставровано.

Урозріз із традиціями

У В'єтнамі заборонили рекламу жіночих гігієнічних засобів, презервативів, а також туалетного паперу.

Це рішення ухвалило міністерство культури та інформації В'єтнаму, яке вважає таку рекламу «неестетичною, що йде врозріз із національними традиціями». Рішення влади активно підтримали різні громадські організації та чимало громадян країни, які постійно скаржаться на «рекламу прокладок на телебаченні, що дратує».

Заборону поширено на будь-яку ТБ-, радіо- та рекламу в газетах, на постерах і бігбордах, а також на рекламу під час проведення різних заходів або концертів.

КАЛЕНДАР

Коханка

Її ім'я — у списку десятка імен найвідоміших і найвизначніших людей, які народилися сьогодні. Цих людей визначали як «німецький композитор», «французький детектив», «засновник кінокомпанії» тощо. А поруч з іменем Моніки Левінські було написано просто: «Коханка». Без жодних пояснень.

Ви будете здивовані, але Америку ще й досі хвилює любовна історія колишнього президента Білла Клінтона і практикантки Білого дому Моніки Левінські. Про це свідчить те, що за час ледь більше місяця, який минув після виходу у світ книги Гілларі Клінтон «Жива історія», продано вже понад мільйон її примірників. І цікаві читачі шукають у ній саме пікантних подробиць отого скандалу з практиканткою.

Напередодні 30-річчя Моніки колишня перша леді США, а нині сенатор від штату Нью-Йорк Гілларі Клінтон наголосила, що їй шкода всіх, кого зачепило «безжалісне й упереджене» розслідування стосунків її чоловіка з практиканткою Білого дому 1998 року. Коли репортер запитав її, чи має вона на увазі також Левінські, Клінтон мовила: «Безперечно». Нині Гілларі вибачила чоловікові. «Сподіваємося постаріти разом», — пояснила вона.

То що ж написала Гілларі про ту історію? Не думайте, що їй присвячено цілу книгу. Лише кілька речень: «Він зрозумів, що тепер муситиме зізнатися перед суддями в тому, що мав негідну близькість (з Монікою). Він сказав мені, що між ними це тривало недовго і вряди-годи». У цю мить пані Клінтон відчула, пише Гілларі, що немає чим дихати. Адже президент протягом шести місяців запевняв її у своїй невинності, зображував скандал з Левінські як підступи політичних ворогів. «Ковтаючи повітря, я почала плакати і вигукувати: "Що це означає? Що ти кажеш? Чому ти мені брехав?" З кожною миттю мене все більше охоплювала лють, — згадує Гілларі. — А він просто стояв, невпинно повторюючи: «Вибач мені. Вибач мені. Я намагався захистити тебе і (нашу дочку) Челсі»...

Ну а Моніка? Що тепер поробляє? Експрактикантка мандрує світами і вже просто не знає, якому ток-шоу нав'язати свої вже досить-таки набридлі одкровення про зв'язок з президентом США. Приміром, півроку тому від її «послуг» відмовилися італійське телебачення. Воно заборонило її заплановану раніше появу в недільній програмі «Доменіка Ін». Стандартний формат цього шоу передбачає участь ефектних жінок, що презентують різні напрями індустрії розваг і не дуже освічених юних особистостей, котрі інколи влаштовують скандали просто перед камерою. Рішення не допустити Левінські до участі в шоу стало наслідком скарги міністра зв'язку Італії Мауриціо Гаспаррі та голови ради директорів державного мовного каналу RAI Антоніо Бальдасаре. «Ми не дали італійським сім'ям споглядати щось непристойне і не надто придатне для недільного вечора, — пояснив свою поведінку Бальдасаре. — Сподіваюся, такий інцидент ніколи не повториться».

До речі, рішення було прийнято, коли Левінські вже перебувала в Італії. Найімовірніше, вона не дуже засмутилася від того, бо запланувала з'явитися в іншому телешоу, котре виходить в Італії в понеділок увечері.

З огляду на це про Моніку в Італії раптом заговорили на політичному рівні. Представники правоцентристського уряду Сильвіо Берлусконі заявили, що не варто витрачати гроші платників податків на утримання міс Левінські, котра ще й на екрані з'явиться. Хоча, як стверджує видавець її повсюдно рекламованої книжки (про те саме, наболіле), скромна Моніка не претендує ні на що, крім оплати витрат, зокрема авіаквитків, харчування і готелю.

Ще один скандал, пов'язаний з іменем Моніки Левінські, мав місце нещодавно у Новій Зеландії. Тамтешнє посольство США висловило свій протест у зв'язку з наявністю в країні будинку розпусти під назвою «Білий дім» (The White House. Monica's Brothel and Entertaintment Complex).

Все почалося з розміщення в одній із місцевих газет міста Окленда оголошення про наймання на роботу повій, витриманого у строгому стилі державних прес-релізів. «Шукаємо леді для нічної і денної праці», — значилося в тексті поряд з емблемою, котра, власне, й обурила американських урядовців. На ній було зображено орла, вельми схожого на розміщеного на емблемі справжнього Білого дому. Генеральний менеджер новозеландського «Білого дому» Скотт Макгрегор тут-таки повідомив американським дипломатам, що символом тим вони послуговуються вже протягом двох років — ще відтоді, як свій нелегальний бізнес він просував під вивіскою «Масажний салон «Білий дім». «Це універсальний і пізнаваний символ. Не думаю, що вони мають якісь ексклюзивні права на того орла».

Утім, орел — не єдине запозичення. Всі дівчата, котрі там працюють, виходять до клієнтів у блакитних сукнях, які кожному американцеві нагадують скандально відоме вбрання Моніки Левінські. А сам комплекс розваг «Білий дім» було відкрито під час

єдиного візиту до країни президента США Білла Клінтона...

І якщо ви думаєте, що ім'я Левінські всетаки невдовзі піде в непам'ять, то помиляєтеся. Річ у тім, що компанія A&E має намір зняти фільм-біографію колишньої першої леді Гілларі Клінтон, і, за неофіційними даними, уже веде переговори з агентами Шерон Стоун, котру ладять на голову роль. Тож, можливо, на початку наступного року на американському телебаченні з'явиться фільм про тяжку долю Гілларі. Наймовірніше, в ньому покажуть і Моніку Левінські. Хто виконає її роль? Можливо, вона сама? Це поки що невідомо.

Яна СТАДІЛЬНА.

Фото АП.

Мустафа ДЖЕМІЛЄВ:
«Злість у нас була лише до режиму»

ХТО Є ХТО

Із досьє «ГУ». Джемілєв Мустафа. Народний депутат України третього і четвертого скликань. Народився 1943 року в селі Айсерез Судакського району в Криму. Коли мав сім місяців, його сім'ю було депортовано. 1962-го вступив до Ташкентського інституту іригації і механізації сільського господарства, але на четвертому курсі був відрахований за участь у національному русі кримських татар. За радянських часів за правозахисну діяльність провів 15 років у місцях позбавлення волі та на засланні. Голова Меджлісу кримськотатарського народу. До нинішнього парламенту обраний за списком виборчого блоку «Наша Україна», член депутатської фракції цього блоку. Безпартійний. Одружений, має двох синів і дочку, двох онуків.

— Ваш син вирушає у складі української миротворчої бригади до Іраку. Це було його самостійне рішення? Не боїтеся за нього?

— Перш ніж написати своєму командуванню заяву з проханням направити його у складі українського контингенту до Іраку, наш син, звичайно, радився з нами, і ми не заперечували. Та й чи мали ми якесь моральне право заперечувати, адже я голосував за відправлення нашого контингенту до Іраку. А коли так, то чим наш син гірший чи кращий за інших українських хлопців, яких відправляють туди? Звичайно, є певний неспокій, що ситуація в Іраку може ускладнитися, бо протягом майже трьох десятків років свого правління Саддам, напевне, зростив хоч якусь кількість своїх фанатичних прибічників. Але коли вже, виходячи з якихось міркувань та інтересів нашої країни, прийнято якесь рішення, то його треба виконувати.

— Під час американського втручання в Афганістані ви назвали дії американців та їхніх союзників «цілком виправданими». Чи змінилися ваші погляди після завершення воєнної операції в Іраку?

— Дії талібів, фанатиків-самогубців та інших терористів, які прикриваються ісламом, завдають більше шкоди мусульманам, аніж будь-кому іншому. Вони дискредитують цю велику релігію, підривають авторитет мусульманських країн, завдають величезної шкоди їхній економіці, честі й гідності. А надто ускладнюють існування мусульманам, котрі живуть у неісламських країнах, бо налаштовують проти них обивателів. А уряди цих країн, трапляється, бувають змушені, про всяк випадок, посилювати контроль за «своїми» мусульманами. Інколи навіть обмежувати їх у якихось правах. Деякі держави використовують цей чинник для виправдання власної терористичної політики проти мусульманських народів, які обстоюють свої законні права. Тому саме мусульманські країни мали б бути передусім активніші в боротьбі з терористами, котрі послуговуються ісламською термінологією. Та якщо, на жаль, цього не відбувається, то залишається висловлювати вдячність тим, хто це робить, витрачаючи власні кошти і ризикуючи життям своїх вояків. І, звичайно, тут і мови бути не може про якусь боротьбу цивілізацій чи релігійних конфесій, про яку подейкують деякі політики. Згадаймо: християнська Америка завдавала також бомбових ударів по режиму югославського диктатора Милошевича, який вважався християнським, коли піддавали геноциду мусульманське населення Боснії та Косово.

— Ваш життєвий шлях такий нелегкий і драматичний... Чи не зародило це у вас якоїсь злості чи образи на людей?

— Арешти, обшуки, судові процеси над нами, а згодом і беззаконня у місцях позбавлення волі — справа рук не простих людей, а «псів режиму». Тому й злість у нас була лише до режиму. З другого боку, у правозахисному русі переважно брали участь дуже шляхетні, добрі й мужні люди, спілкування з якими сприяло вдосконаленню власної шкали життєвих цінностей і моральних критеріїв. Тому і ставлення до «політичних» у в'язницях і таборах навіть з боку кримінальників було загалом досить шанобливе. Інколи в «зоні» доводилося стикатися з такими взірцями порядності і шляхетності, що їх не дуже часто побачиш на волі. Воно й зрозуміло, адже справжня сутність людей виявляється переважно в екстремальних ситуаціях. Звичайно, серед колишніх в'язнів, мабуть, чимало таких, хто озлоблений на весь світ, але це навряд чи стосується політв'язнів.

— Жінка, котра завжди поруч із вами, дружина Сафінар, також політик — голова Ліги кримськотатарського жіноцтва. Як і де ви познайомилися? Як виховували своїх дітей?

— Не сказав би, що моя дружина — політик. Ліга кримськотатарського жіноцтва опікується переважно гуманітарними проблемами. Вони беруть на облік дітей-сиріт, самотніх старих людей, інвалідів, малозабезпечених і в міру своїх можливостей намагаються надати їм якусь допомогу. Познайомився я зі своєю майбутньою дружиною з листування. Коли був на засланні в Якутії, листувався з багатьма своїми співвітчизницями, а Сафінар була однією з активісток нашого національного руху в місті Янгіюль. Спочатку листування було суто ділове, а далі... Запросив її до себе в гості до Якутії, де ми й розписалися, а невдовзі в нас народився син. Маємо трьох дітей — одна дочка, яка вже має двійко діток, і двоє синів. Про старшого вже запитували, а молодший поки що навчається у Стамбульському університеті на факультеті міжнародних відносин і підробляє на прожиток перекладачем і діловодом у генконсульстві України в Стамбулі. Хоча ми й маємо авторитет у наших дітей, проте нав'язувати їм, ким вони мають бути, — справа безнадійна. Вони вирішують самі, а ми намагаємося їм лише допомогти.

— Даруйте за нескромне запитання. Ви ніколи не комплексували з приводу свого зросту? Вас ніколи не порівнювали з кимось із історичних діячів невисокого зросту (скажімо, з Наполеоном)?

— До певної міри це створювало якісь проблеми у ранній молодості, у шкільні та студентські роки. Мені чомусь завжди подобалися дівчата, вищі за мене (до речі, й моя дружина також трохи вища зростом). А запрошувати на танець дівчину, котра на півголови, а то й на півтори вища за тебе, погодьтеся, не дуже зручно. Але, як відомо, недоліки в чомусь одному зазвичай сприяють розвиткові інших рис. От я й намагався самовдосконалюватися, щоб цим довгоногим красуням у компанії зі мною було не менш цікаво, аніж із високими «аполлонами». До Наполеона мене не уподібнювали, але, траплялося, дехто із співвітчизників казав: «Це наш кримськотатарський Ленін». Вони по-своєму гадали, що роблять мені комплімент, а я їм зазвичай сердито відповідав: «Що ж ото я вам поганого зробив?»

— Ваше життєве кредо?

— «І злий, і добрий — всі померти мають, то хай же краще нас добром згадають...» Це слова перського поета середньовіччя Сааді. Ще про одне своє кредо я повідомив радянському владу у своєму «останньому слові» на судовому процесі 33 роки тому в Ташкенті: «... Я твердо можу сказати, що ніхто, ніколи і за жодних обставин не зможе мене змусити відмовитися від виконання обов'язків, покладених честю, національною гідністю і громадянським обов'язком...».

Інтерв'ю взяла Юліана ШЕВЧУК.

На знімку: Мустафа Джемілєв з дружиною Сафінар. **Фото з особистого архіву депутата.**

Шляхи виходу із продовольчої кризи

(Початок на 2-й стор.).

За даними посадових осіб, відповідальних за аграрний блок уряду в Україні, потрібно імпортувати майже 3,5 млн. тонн зерна, значна частина якого буде продовольче. Наразі ціни на зерно у країнах-імпортерах поступово збільшуються, зокрема, і внаслідок поспішних та необдуманих заяв керівництва Мінагрополітики України. Тому тепер складно визначити рівень цін на продовольчу пшеницю в новому маркетинговому році.

Значною мірою рівень цін залежатиме від попиту України. Зважаючи на те, що імпортована пшениця буде досить дорога, слід очікувати підвищення цін і на хліб. Та якщо ціни на хліб навіть удасться втримати, слід остерігатися порушення технології виготовлення борошна з боку підприємств борошномельної промисловості, зокрема, через підмішування фуражного зерна до продовольчого, що є грубим порушенням відповідних державних стандартів. Для недопущення цього треба посилити контроль органів державної влади за технологією виготовлення борошна та випікання хліба.

Для оптимізації цінової політики та включення регулятивних механізмів економічної конкуренції по всьому ланцюжку: сільськогосподарський товаровиробник — підприємства борошномельної — хлібопекарської промисловості — споживач, — доцільно орієнтуватися на закупівельну ціну 550—600 грн. за 1 тонну пшениці III кл. та 450—550 грн. — за тонну пшениці IV кл. У разі істотного збільшення закупівельної ціни від 600 до 900 грн. і більше за тонну пшениці III кл. неминуче слід очікувати збільшення цін на хліб та хлібобулочні вироби, що призведе до соціального невдоволення в Україні і буде, по суті, продовженням продовольчої кризи.

Розпочинаючи підготовку до імпортних операцій із зерном в Україну, потрібно вивчити позиції з приводу обсягів, можливих цін на зерно, динаміки світового ринку зерна експертів, які є представниками головною мірою зернотрейдерів. Адже в таких потужних зернотрейдерів, як «Рамбурс», «Топфер», «Каргілл», працюють чи не найкращі аналітики, які мають повноцінну інформацію про внутрішні та зовнішні ринки зерна, а тому здатні спрогнозувати рівень цін протягом року, визначити і найсприятливіші, і несприятливі напрями імпортування зерна. Обговоривши та прийнявши стратегію імпорту зерна у 2003/2004 маркетинговому році та забезпечивши мінімально необхідні обсяги зерна, лише тоді слід проводити певне обмеження чи квотування імпорту зерна.

Негативним чинником, що вплинув на ситуацію на зерновому ринку України, є відсутність ефективної системи обліку руху зерна, створення зернофуражного та продовольчого балансу. А тепер, як можна судити, відомості Державного комітету статистики не відповідають агропоказникам. Відсутність реальних статистичних відомостей про ринок зерна не дає змоги провадити ефективну аграрну політику. А тому обов'язковим етапом аграрної політики має стати створення нової системи збору та обробки статистичних відомостей про рух зерна на внутрішньому і на зовнішньому ринках України. Нещодавно (9 червня 2003 року) прийнято спільний наказ Мінагрополітики, Держкомзему та Держкомстату, яким створено нову систему обліку врожаю та врожайності сільськогосподарських культур. Сьогодні дуже важливо зробити все, щоб реалізувати цю систему.

Уряду доцільно, на мою думку, утриматися від жорстких адміністративних заходів на ринку зерна. Бо їх застосування, як показує досвід, створює загрозу сприятливому інвестиційному клімату в Україні, позбавляє можливості відкриття нових кредитних ліній в аграрний сектор економіки. Що відповідно заважає нормальному розвитку агропромислового комплексу.

З огляду на всі економічні та кліматичні чинники з України, за підрахунками експертів, буде експортовано ячмінь (близько 1,5 млн. тонн), горох (200 тис. тонн), кукурудзу (1 млн. тонн) та соняшник. Адміністративні важелі, пропоновані окремими посадовими особами Міністерства аграрної політики, а слідом за ними і деякими головами облдержадміністрацій (такі, як запровадження обмеження чи взагалі заборона експорту зернових), насамперед негативно позначаться на ціні експортованих товарів та й узагалі позбавить сільськогосподарських товаровиробників додаткового прибутку.

Зважаючи на те, що в разі сформування нормального імпортного клімату в Україну може бути завезено більший обсяг зерна, ніж це потрібно для внутрішнього споживання, вважаю, що Міністерству аграрної політики треба розробити систему захисту товаровиробників проти різкого коливання внутрішніх цін на зерно у ситуації, коли ринок буде перенасичений імпортованим зерном.

Ще раз підкреслюю, що внаслідок дій або бездіяльності Мінагрополітики ця криза, власне, значною мірою і виникла. З тих же причин уже втрачено багато часу та можливостей. Але і в такій ситуації необхідно зробити все можливе для нейтралізації негативних наслідків того, що сталося, й недопущення подібного в майбутньому. Саме на це націлені мої роздуми та пропозиції.

Василь ГАВРИЛЮК, народний депутат України, співголова тимчасової слідчої комісії для перевірки ситуації, що склалася на ринку зерна і хліба у країні.

АНАЛІЗ. ПРОГНОЗ

Без права на помилку

Третя сесія Верховної Ради України четвертого скликання завершила свою роботу. У заключні дні парламент не тільки прийняв чимало законів, а й зумів знайти компромісне рішення щодо законопроектів глави держави та народних обранців про внесення змін до Конституції нашої держави. Щоправда, ця постанова викликала різноманітні коментарі, часом навіть суперечливі.

Нині Конституційний суд розпочав попереднє вивчення обох проектів, а Леонід Кучма на прес-конференції повідомив, що попросив юристів вивчити питання про можливість відкликання його законопроекту із КС.

Тому виникає чимало запитань. І не тільки з приводу політичної реформи. Але про це пізніше.

Генеральна репетиція

Саме так розцінює вибори міського голови в Мукачевому на Закарпатті більшість оглядачів. У політичному двобої зійшлися дві найпотужніші — на сьогодні — сили: блок «Наша Україна» та об'єднані соціал-демократи. Як відомо, найвищого результату досяг представник «Нашої України» Василь Петьовка, якого виборча комісія визнала міським головою, і він навіть склав на сесії присягу.

Однак Сихівський місцевий суд Львова задовольнив скаргу кандидата на цю посаду Ернеста Нусера, якого у виборчому змаганні підтримала СДПУ(о).

За оцінками аналітиків, у Мукачевому змагалися два досить потужні адміністративні ресурси, застосовувалися найрізноманітніші політичні технології. Дехто навіть поспішив оголосити поразку об'єднаних есдеків у цих виборчих перегонах. Проте, як з'ясувалося, надто рано. У гру вступила судова гілка влади, яка минулої п'ятниці винесла повторний остаточний вердикт: результати виборів скасувати і призначити нові вибори мукачівського міського голови.

З цього випливає, що Україну в наступному році очікують безкомпромісні і, можливо, навіть безжальні президентські перегони, де можна сподіватися всього, в тому числі втручання у результати виборів і судової гілки влади. Це вам, шановні читачі, нічого не нагадує? Так, цю технологію вперше застосували американці на виборах глави своєї держави, переможцем яких за допомогою Феміди став Джордж Буш-молодший.

Але все-таки не варто забігати наперед, бо політична реформа, на мою думку, триватиме й надалі, попри заяву глави держави, про яку йшлося вище. Саме за її підсумками і викристалізується розклад політичних сил на старті президентських перегонів.

Пастка для «Нашої України»

Передусім у найскладнішій ситуації опинився блок «Наша Україна» і її лідер Віктор Ющенко. З одного боку, ця політична сила заявила про недоцільність реформування владної моделі на даному етапі. З другого — «НУ» проголосувала за направлення до Конституційного Суду обох, президентського і депутатського, законопроектів змін до Основного Закону.

Цією роздвоєністю Віктора Ющенка та блоку і намагаються скористатися різні політичні сили. Зокрема, глава держави звернувся на прес-конференції з запитанням до екс-прем'єра, чим збирається керувати Віктор Ющенко у разі обрання його на найвищу посаду в державі, якщо депутатський законопроект урізає повноваження Президента України? У свою чергу, комуністи висловлюють переконання, що цим зверненням глава держави хоче за допомогою «Нашої України» заблокувати політичну реформу.

Таким чином, можна чекати різні варіанти розвитку подій у наступному політичному сезоні, який розпочнеться по завершенні відпускного періоду наших політиків. Лише зауважу, що аналітики в партійних штабах, напевне, трудяться в поті чола, прагнучи передбачити ті чи ті сценарії, які будуть реалізовані в осінньо-зимовий період.

Отже, чого можна ждати в подальшому? Передусім, на мою думку, глава держави не буде відкликати свій законопроект із Конституційного Суду. У свою чергу, КС може схвалити обидва законопроекти, і таким чином подальша доля політреформи перебуватиме в руках парламенту. Проте, не виключаю, Леонід Кучма все-таки свої пропозиції відкличе. Тоді «Наша Україна» власними руками зменшить обсяг повноважень майбутнього президента. Або ж остаточно поб'є горшки зі своїми поки що соратниками по опозиції, якщо відмовиться підтримати депутатський законопроект змін до Основного Закону. Коли так, ющенківцям доведеться воювати на всіх фронтах, а не лише з об'єднаними соціал-демократами. Поки що перед «Нашою Україною» таких проблем не стояло. Чи готові її представники до такого випробування, покаже час.

Володимир КОРОЛЮК.

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Чиновникам крити нема чим. І не тільки дахи

На останньому засіданні депутатського об'єднання 225-го округу були присутні і представники державної адміністрації Севастополя. Питання обговорювали серйозні: закінчилося перше півріччя, а підготовка до зими за деякими показниками проходить абияк. Якщо раніше комунальники скаржилися на брак коштів, то сьогодні крити нема чим. Бюджет Севастополя значно зріс порівняно з попередніми роками. За підсумками півріччя є значне перевиконання за доходами. Але гроші, призначені на реалізацію програми соціально-економічного розвитку міста, освоюють погано.

В окрузі народного депутата Віктора Заїчко, який охоплює Ленінський та Нахімовський райони міста-героя, використано лише третину передбачених на рік коштів. А ремонт дахів, що протікають, — найболючіше місце комунальників — тільки 25 (!) відсотків. Про це з болем і прикрістю казали депутати міської та районної рад. А Віктор Заїчко пригрозив чиновникам, що використає весь свій вплив, щоб дехто розпрощався зі своїм теплим місцем.

Більшість наказів виборців, а загалом їх майже п'ятсот, пов'язано із житлово-комунальним господарством. Дуже гостро постає питання про газопостачання Північної сторони, але прокладення газопроводу — під великим сумнівом, бо навіть проект ще не готовий, хоча розмова про цей об'єкт триває вже не перший рік. Погано розв'язують питання телефонізації села, що потребують не тільки великих капіталовкладень, а й бажання щось робити. На Макензієвих горах районна влада зайшла в глухий кут, так і не спромоглася визначитися з місцем для майбутньої АТС. Народні обранці дуже сумніваються у запевненнях заступників глави СДА Петра Кудряшова та Сергія Заєця про те, що недоліки буде надолужено, і цілком серйозно кажуть про створення депутатських постів на життєво важливих об'єктах.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Севастополь.

Фенікс, відроджений тричі

(Початок на 1-й стор.).

У Холмі на Даниловій горі

Нині ікона на реставрації. Але на великі християнські свята її виставляють у цьому залі. Тоді він перетворюється на храм, куди йдуть прочани звідусюди, а насамперед колишні мешканці Холмщини, святинею і оборонницею якої ця ікона була багато століть.

Іконі Холмської Божої Матері, вважають науковці, вже майже тисяча літ. За переказами, вона ніби належить пензлю самого святого євангеліста Луки. З Єрусалима ікона потрапила до Константинополя. А потім, за одними джерелами, її привіз у Київ князь Володимир, а за іншими — це був посаг його нареченої, царівни Анни. А вже Володимир поставив ікону в побудований ним у 1001 році Богородичний собор у Холмі.

— Давня Русь мала чотири такі шановані ікони, —розповідає завідувачка музею Тетяна Єлисєєва. — Це Вишгородська ікона Богоматері (нинішня Володимирська), Белзька ікона Богоматері (тепер Ченстоховська, найбільша святиня всіх поляків), ікона Успіння Божої Матері, яка згоріла 1941 року в Успенському соборі Києво-Печерської лаври, а також ікона Холмської Божої Матері, яка сьогодні зберігається в нашому музеї.

Ікона Холмської Божої Матері відразу стала святинею Галицько-Волинського князівства, і перші її чудотворні діяння зафіксували ще тодішні літописи. Нібито саме завдяки її заступництву 1240 року Батию не вдалося взяти Холм. Захистила вона місто від монголів й у 1259 році: виставлена на оборонні вали ікона своїм дивовижним сяйвом налякала нападників. Через два роки монголи таки взяли Холм, пограбували й ікону, зняли з неї дорогоцінні ризи і пошкодили живопис, а саму кинули в руїнах храму. Відтоді вона має дві рани: одну на лівому плечі від шаблі, другу на правій руці — від стріли. Тих, хто вчинив це, покарав Бог: вони осліпли, а обличчя їхні повернуло до спин. Через сто літ ікону знайшли і перенесли до відбудованого храму.

Що було далі

Після Брестської унії 1596 року собор на Даниловій горі й ікона Холмської Божої Матері опинилися в руках греко-католиків. 1646 року вийшла книга керуючого Холмською духовною уніатською гімназією Якова Суші «Фенікс, відроджений тричі...». Там зафіксовано близько ста чудотворних діянь ікони. Ось як писав про ікону Яків Суша: «Лик Богоматері скромний і суворий, у суворості страшить, у страху солодкий, що проникає у серця людей незбагненним імпульсом, спонукає до служіння Богові. І відрізняється наш Образ тим, що інколи він страшний і засмучений, інколи милий і веселий, а інколи зовсім інший здається».

Майже 300 літ ікона була в руках уніатів. У 1650 році, за Зборівською угодою, Холмську парафію передано православним, й ікону теж. Але вже в 1651 році поляки порушили цю угоду. Король Ян Казимир бере ікону Холмської Божої Матері у похід під Берестечком. Перед битвою з військом Хмельницького чудотворний образ поляки виносять на поле битви й моляться про святе заступництво і допомогу. Як відомо, перемогло королівське військо. Свій успіх поляки приписали саме іконі Холмської Богоматері. Повернувшись у Варшаву, Ян Казимир встановлює її в каплицю королівського палацу. Того року він відновлює Холмську уніатську єпархію, а 29 квітня 1652 року передає їй ікону Божої Матері. Ян Казимир ще раз брав її в битву з козаками під Жванцем. Цього разу Богородиця не помогла полякам. Православним ікону повернули лише 1875 року.

Криваве століття

Бойові дії на Холмщині 1915 року зірвали з насиджених місць десятки тисяч її мешканців, яких вивозять у Росію. Ікону перевозять до Москви, у 1918 році до Києва. Незабаром Київ узяли більшовики, почали конфіскацію церковних цінностей. Щоб зберегти ікону, її звільнили від дорогих шат, розділили на три дошки (саме на стількох її намальовано) і роздали різним людям. А ікона завдяки архієпископу Іларіону (Івану Огієнку) 1943 року повертається до Холма. Але радянська армія вже за Західним Бугом. Ікону вивозять поїздом, який розбомбили під Краковом. Відтоді про її долю знало дуже мало людей. Інші вважали ікону назавжди втраченою.

За версією, яку повідала завідувачка Музею волинської ікони Тетяна Єлисєєва, коло розбомбленого потяга неушкоджену вогнем святиню знайшла жінка на прізвище Булгакова. Вона кидає своє майно, з іконою їде до Любліна і передає її тамтешньому священику, чиє ім'я невідоме. Священик сказав про знахідку настоятелю храму Іоанна Богослова в Холмі Гаврилу Коробчуку.

Замість храму — дубова шафа

То були страшні часи знищення українського населення на Холмщині. Не обминула біда і Коробчуків. У селі Ласків Грубешівського повіту польські повстанці 10 березня 1944 року четвертують 25-річного сина Гаврила Коробчука — Лева, священика місцевої парафії. Мученицьку смерть він прийняв з 262 своїми вірними. Отця Лева Коробчука, разом з Василем Мартишем, Павлом Швайкою і його дружиною Йоанною, Миколою Гольцем, Петром Огризком, Сергієм Захарчуком, монахом Ігнатієм, по-звірячому вбитими у 1942—1945 роках, постановою Священного собору єпископів Святої Польської автокефальної православної церкви 7—8 червня ц. р. приєднано до лику святих холмських і підляських мучеників XX століття.

Про подальшу долю ікони розповідає дочка Гаврила Коробчука, Надія Горлицька:

— Ікону з Любліна до Холма привезли вантажівкою моя старша сестра Люба і псаломщик церкви Івана Богослова Петро Суриков. Де її ховали в Холмі, не знаю. Тоді поляки вже змушували українців виїздити з Холмщини. З великим жалем 1 грудня 1945 року ми покидали рідний Холм. Із собою везли багато ікон, були серед них і дві ікони Холмської Богоматері: справжня і копія з неї. У Луцьку батько став настоятелем Феодосіївської церкви, куди й заніс копію. Саме вона врятувала ікону-оригінал від енкаведистів.

А оригінал зберігався вдома в дубовій шафі, яку подарував батькові ще мій дід. Так ікона залишилася на багато десятиліть у нашій сім'ї.

Доля ікони, як і нашої родини, складна. Коли батька призначили настоятелем Феодосіївської церкви, там не служилося. Але як переселенці з Холмщини дізналися, що настоятель Гаврило Коробчук, то парафія стала дуже велика. Батьків авторитет в Луцьку зростав. Владі це не подобалося. Батько втратив роботу, мусив виїхати з Волині. Мав парафію в селі Плетений Ташлик на Кіровоградщині, потім у Чигирині.

Тоді я вже жила з чоловіком окремо. В батьківській хаті, де в шафі ховали ікону, мешкала сестра Люба. Згодом вона вийшла заміж за семінариста Дениса Ренду. Він отримав призначення до Івано-Франківська, ікону вони з Любою туди взяли. 1979 року я була у Франківську, і отець Денис казав: є хороший художник, хай перемалює ікону, бо дуже темна вона стала. Я кажу: «Ікона чудотворна, її чіпати не можна». Та коли приїхала 1981 року знов, ікона була вже перемальована.

Повернення з небуття

— Увесь час була мрія поставити ікону в Свято-Троїцькому соборі, — каже Надія Горлицька. — Я розуміла, що її треба реставрувати. Порадившись з активістами волинського товариства «Холмщина» Йосипом Струцюком, Ростиславом Стрілкою і Лідією Засадко, вирішила віддати її в Музей волинської ікони на реставрацію. Що й зробила, за умов дотримання суворої таємниці, 16 листопада 1996 року.

— Коли вперше побачив ікону, це було потрясіння, — пригадує завідувач реставраційної майстерні музею Анатолій Квасюк. — Відчуття, ніби мене облили крижаною водою. Переді мною та ікона, про яку чув багато найдивовижнішого! Але авторський шар щільно замальований олією, під якою був суцільний шар шпаклівки. Вона залила тріщини у фарбованому шарі, левкасі, заповнила місця втрат. Шпаклівку та верхній фарбований шар довелося знімати скальпелем, під мікроскопом чи бінокулярною лупою. Нашарування знімали понад два роки. Лише після цього можна було проводити мистецтвознавчі та інші дослідження.

Відкрите мною зображення повністю збігалося з описами ікони, зробленими в XVII столітті Я. Сушею й іншими дослідниками, — каже А. Квасюк. — Як і зазначалося, написана вона на трьох кипарисових дошках загальним розміром 95,5 х 66,5 см. Відповідає давнім описам і характер пошкоджень: на лівому плечі Богородиці сліди від ударів шаблею, а на правій руці — від стріли. Навколо голови Богородиці та Ісуса є п'ять золотих цвяшків, ймовірно, від золотих корон, дарованих у 1765 році Папою Римським. П'ять наскрізних отворів праворуч свідчать про те, що ікона використовувалася як хоругва (пригадайте битву під Берестечком. — М. Я.).

Під скальпелем реставраторів

Продовжує розповідь Тетяна Єлисєєва.

— А потім постало питання: де бути іконі? Товариство «Холмщина» порадило Н. Горлицькій передати святиню під охорону держави для наукового дослідження і подальшої реставрації, що й зроблено 15 вересня 2000 року. Утворена спеціальна рада при Київському науково-дослідному реставраційному центрі, куди ввійшли провідні реставратори, хіміки, фізики, біологи. Торік ми отримали результати досліджень: фізико-хімічних, в ультрафіолетовому та інфрачервоному промінні, радіовуглецевих. Беззаперечно доведено, що кипарисові дошки належать до XI століття. Особливості стилю також вказують на другу половину XI століття. Такої ж думки і відома дослідниця візантійського живопису Ольга Етінгоф з Третьяковки, її підтримує й реставратор вищої категорії заповідника «Московський Кремль» Любов Іванова. Це ікона візантійського письма, зроблена в Константинополі.

Чудотворна ікона Божої Матері досліджена краще, ніж будь-яка інша в Україні. Цьому сприяв і колишній Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах, який після відвідин Музею волинської ікони пообіцяв державну підтримку у вивченні і збереженні дорогоцінної реліквії. На дослідження та придбання сейфу-вітрини німецької фірми «Родштайн» музей отримав з державних фондів 115 тисяч гривень, ще 52 тисячі виділила Волинська облдержадміністрація.

Попри всі випробування, каже реставратор вищої категорії з Києва Володимир Цитович (це він досліджував ікону в ультрафіолетовому та інфрачервоному промінні), первинний її живопис зберігся практично на всіх елементах зображення. Київський фахівець відзначає виняткову роль подружжя луцьких реставраторів Анатолія Квасюка та Олени Романюк, які в умовах таємниці, нестатків, переживши особисту трагедію, продовжували працювати над іконою. Їхню працю можна назвати подвигом, каже В. Цитович. Зрештою, завдяки їм ікона залишилась у музеї, в безпеці та у сприятливих умовах зберігання.

Микола ЯКИМЕНКО.

Луцьк.

На знімках: храм Іоанна Богослова в Холмі, настоятелем якого в роки Другої світової війни був отець Гаврило Коробчук; ікона «Собор святих мучеників холмських і підляських».

Гран–прі знову не отримав ніхто

(Початок на 3-й стор.).

Глядачі не у всьому погоджувалися із журі, яке очолював Микола Мозговий, і жваво аплодували львів'янину Назару Савку, синові колишньої вокалістки «Смерічки» Марії Ісак, мінчанці Весті Каменєвій та болгарці Бойці Щеревій, яка, окрім модернової манери виконання, потішила всіх розкішною колекцією тату на різних частинах тіла. Ніхто із чернівецьких молодих виконавців претензій на перемогу у конкурсі не виявив. «Чернівчанам ще треба вчитися, щоб розкрити свої таланти, — заявив Мозговий. — Нині навіть виконання рівня Каті Бужинської та Ані Лорак не гарантує перемог на фестивалях». Можливо, на цих словах Микола Мозговий пригадав свого зятя Олександра Пономарьова, який не справив враження на журі Євробачення. Та й чернівчани без жвавості сприйняли нинішній виступ Олександра, попри те, що до Літнього театру Чернівців він під'їхав чорним «Лінкольном» у супроводі охорони.

Принаймні молдованка Неллі Чобан викликала більше зацікавленості та овацій, не кажучи вже про Софію Ротару, яка дала у Чернівцях грандіозний концерт та побувала на відкритті вулиці імені свого покійного чоловіка Анатолія Євдокименка, теж буковинця.

Гран-прі фестивалю (5000 доларів) знову не отримав ніхто. На думку Мозгового, співака такого рівня фестиваль не виявив. У кулуарах, щоправда, говорили, ніби просто не знайшлося п'яти тисяч. «Цього року де ви бачили гран-прі? Я не бачу. Хоч би що там казали у 1993-му, що Повалій стара, їй 29, а вона вийшла і заспівала. Це — гран-прі. Думаю, Ірина Костіна цілком заслужено отримала першу премію, бо ніде не схибила, але до гран-прі не дотягнула. Грошей від держави на конкурс ми отримуємо дуже мало. Дайте мені стільки, скільки дали Злотнику на «Слов'янський базар», і я вам заколочу у Чернівцях «Чорне море»! — заявив Мозговий.

Уперше фестиваль, якому вже десять років, проводився у статусі міжнародного, хоча, окрім Болгарії, Молдови й Румунії, з-за кордонів ніхто більше не спокусився. На прес-конференції у Мозгового запитали, чому не було виконавців з Росії. «А що мені Росія? У нас і так географія достатня». — «А чому нема з інших країн?» — «Бо ціни на квитки, які встановив міністр Кирпа, позбавляють молодих можливості прибути у Чернівці».

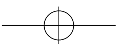
Попри все, фестиваль став подією у культурному житті Чернівців, де шанують Володимира Івасюка. Як сказала сестра композитора Оксана Івасюк: «Я не згодна, що на фестивалі замало уваги приділяли Володі, що портрет повісили на колону, а не на фасад. Для вшанування пам'яті існує меморіальний музей. А це лиш вокальний конкурс. Цьогорічний фестиваль підтвердив, що в Україні є талановита молодь. Мені цікаво бачити не тільки майстерність, я захоплена спробами по-своєму зрозуміти Володимира, сміливою інтерпретацією його пісень».

Через незрозумілі ігри з квитками на заключні виступи та безкоштовний концерт Софії Ротару (хтось викупив усі дешеві 20-гривневі квитки й пустив на Калинівському ринку по 100—200 гривень) пересічний чернівчанин до Літнього театру так і не потрапив. Проте молодь, далека від звичного у Чернівцях розповсюдження квитків за клановою та посадовою приналежністю, у будні дні мала змогу безплатно поспілкуватися із виконавцями. А це головне. Бо пісня, за девізом Івасюка, все одно буде поміж нас!

Сергій СУЛИМА.

Фото Петра ГОНЧАРА.

Платне здоров'я у сфері медичних послуг

Пацієнт мимоволі

ПРОФОГЛЯД

Ті, хто нас годує, обслуговує, хто транспортує продукти харчування, не повинні мати інфекційних захворювань. Зрештою, як і фахівці, котрі працюють у дитсадках, школах тощо. У цивілізованих державах до представників таких професій є певні вимоги. Зокрема, вони зобов'язані періодично проходити медогляди, здавати відповідні аналізи.

Але нинішнього року ця система в Україні стала доволі жорсткою. Через урядові кабінети пройшла низка нормативно-правових актів, згідно з якими звичайний медогляд перетворився на трудомісткий та дорогий (у грошовому виразі) захід.

Насамперед згідно з цим нововведенням обов'язкові лікарські огляди стали набагато частішими. Деякі фахівці мусять проходити їх щокварталу чи двічі на рік. До того ж істотно розширилося коло осіб, яких прирекли на такі часті відвідини поліклінік.

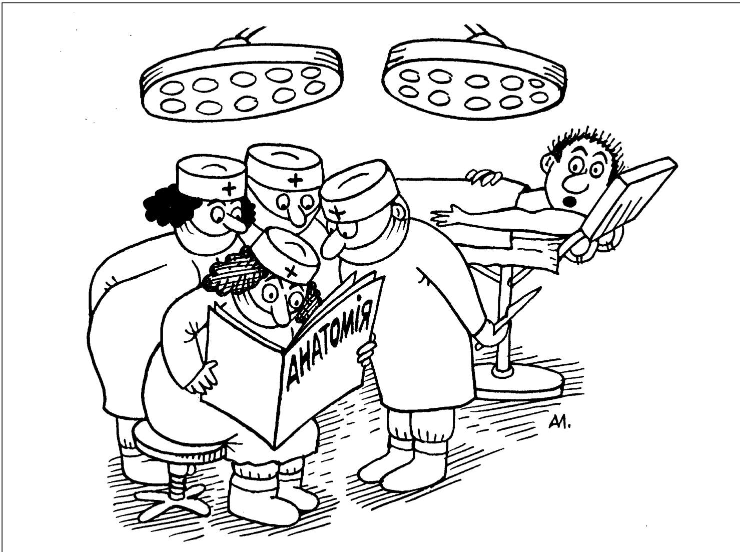
Змінилася і сама суть огляду. Терапевта і флюорографії (як це було досі, наприклад, для харчового підприємства) тепер украй мало. Чи не кожного заводського слюсаря змушують проходити комплексне обстеження. Передусім, як наказує інструкція, огляду підлягають ніс, вуха, гортань. Потім треба взяти мазки з того-таки носа, зіва, де шукають патогенний стафілокок. Далі оглядають зуби та беруть аналіз крові, бо і в ній може бути збудник черевного тифу.

Звісно, негоже обминути і статеві органи, в яких здатні зачаїтися сифіліс, гонорея або інші хвороби Венери. Що ж затим? Без сумніву, пряма кишка, в якій, за інструкцією, також слід покопирсатися кілька разів на рік, вишукуючи дизентерію, сальмонелу, глисти та інше паскудство.

А з яких причин почали так ревно дбати про наше здоров'я й безпеку?

Усе стає на свої місця щойно довідуєшся про... кошторис обстеження. З'ясовується, ця процедура вельми недешева: за перший у році огляд з людини стягують 40 гривень, за наступні — по 25 (платить роботодавець або сама «піддослідна» особа). А в деяких регіонах України вартість обов'язкового профілактичного медогляду зросла до 100 гривень. А якщо врахувати, що тепер такі обстеження зобов'язані (закон велить!) робити мільйони людей, то стає зрозуміло, які гроші в підсумку «накапають» за це медичним установам. Скажімо, наш хлібозавод, де працює 300 осіб, за один огляд змушений викладати 10 тисяч гривень. А таких у рік буває кілька.

Володимир КОЛЕСНИК,
лікар, інспектор із соціальних питань Львівського хлібозаводу № 5.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

ТЕРМОМЕТР

Лікар для кожної родини

Яким йому бути, як лікувати і що за це отримувати —відповіді на ці запитання шукали учасники міжнародного науково-практичного семінару, що пройшов у Хмельницькому. Вже четвертий рік область впроваджує пілотний проект використання сімейної медицини. Медики переконані, майже у 80 випадках сімейний лікар може надати необхідну допомогу. Але, щоб зацікавити його в такій роботі, мають бути і відповідна оплата, і організація праці.

Ірина КОЗАК.

Захист населення від псевдоцілителів

Буковина традиційно залишається меккою для різного штибу цілителів. Віддавна інститут знахарства був шанований і прибутковим у карпатському краї, а тепер ліцензію «народного лікаря» можна придбати мало не на ринку.

З метою захисту населення від непрофесіональних дій окремих знахарів, цілителів, екстрасенсів, згідно з наказом обласного управління охорони здоров'я, посилено контроль за особами, котрі заробляють на життя народною медициною. До перевірок залучено правоохоронні органи та ДПІ. Обласний центр здоров'я відстежуватиме випадки недоброcовісного лікування і вестиме прийом громадян, які постраждали від дій псевдоцілителів.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Серцева недостатність

Офіційно у Дніпропетровській області зареєстровано 2162 дитини з вродженими вадами серця. Але, як стверджують фахівці обласного управління охорони здоров'я, насправді їх набагато більше. Колегія цього управління на повен голос заявила про майже злочинну байдужість лікарів багатьох міст і районів, зокрема Новомосковська та Нікополя, Верхньодніпровського, Межівського та П'ятихатського районів з обстеження та направлення дітей з пороками серцево-судинних систем та направлення їх на консультації, лікування і операції до обласного діагностично-кардіологічного центру. Лише 23 відсотки зареєстрованих хворих на серцеву недостатність дітей змогли одержати тут вкрай необхідну медичну допомогу. Причина? Всіх інших просто ніхто не переймається направляти з місць під нагляд кваліфікованих спеціалістів.

Сергій СУЛИМА.

Співи чуються... і не чуються

НЕБЕЗПЕКА

Як там, в анекдоті: «Синку, шкідливо слухати гучну музику». — «Спасибі, мамо, я вже пообідав». Слухати музику в навушниках справді шкідливо. Про це, зокрема, йшлося в Інституті отоларингології ім. проф. О. С. Коломійченка на черговій зустрічі вчених Академії медичних наук України з журналістами, організованій президентом академії Олександром Возіановим. Агресивна дія гучного звуку на ніжний слуховий апарат безслідно не минає. За словами директора Інституту отоларингології, доктора медичних наук, професора, члена-кореспондента АМН України Дмитра Заболотного, до наукового закладу звертаються чимало молодих людей, які «зловживали» плеєрами. Добре, якщо вони приходять по допомогу на початковій стадії...

Фахівці стверджують: майже двадцять відсотків тих, хто постійно слухає музику через навушники, мають ті чи інші розлади слуху. Ще більший відсоток порушень слуху у постійних відвідувачів дискотек, де кількість децибелів зашкалює, що просто небезпечно для здоров'я. І до думки фахівців, стверджують в інституті, варто дослухатися. Якщо вже через велику любов до музики неможливо не слухати плеєр, меломану радять, у крайньому випадку, встановлювати рівень звуку в розумних межах.

Ще одна проблема, порушена на зустрічах в інституті «вухогорлоноса» (так подружньому називають заклад його співробітники) — необгрунтоване призначення ототоксичних антибіотиків, насамперед гентаміцину, особливо хворим із послабленим слухом. В інституті закликають педіатрів не колоти цей препарат і дітям до шести років. За словами Дмитра Заболотного, дев'яносто відсотків малюків з втратою слуху звертаються до інституту після лікування гентаміцином. Саме цей препарат призначають дітям, вважають в Інституті отоларингології, через його низьку ціну. До того ж у цього антибіотика — широкий спектр дії. Але маленьким дітям давати його не варто. Щоб уникнути можливих погіршень слуху у малюків, треба обрати випробуваний пеніцилін або дібрати інші аналогічні препарати.

Валерій ДРУЖЕНКО.

Фото автора.

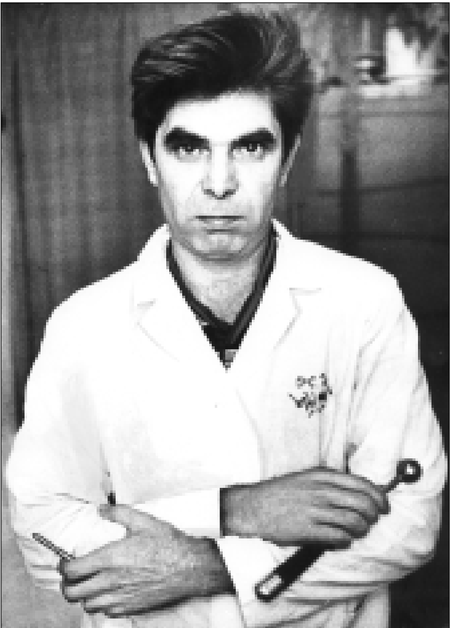
На знімку: директор Інституту отоларингології ім. проф. О. С. Коломійченка АМН України, доктор медичних наук, професор, член-кореспондент АМН України Дмитро Заболотний.

БІДА

Померли діти

У суботу й неділю в дитячому токсикологічному центрі Харкова від отруєння грибами померло троє дітей, повідомили в обласному управлінні МНС України. Напередодні багатодітна сім'я із селища Синичине Ізюмського району отруїлася грибами, зібраними в місцевому лісі. У дитячому токсикологічному центрі Харкова з діагнозом токсичний гепатит опинилося четверо дітей. Три дитини дванадцяти, семи й двох років у вихідні померли в лікарні, а четверта перебуває в критичному стані. За фактом отруєння ведеться слідство.

Микола КОСИЙ.

Фото автора.

ФОТОПОГЛЯД

Він ставить на ноги

Ще чотирнадцять років тому Ігор Миколайович Лебедєв поставив мене на ноги. Ось цими металевими паличками, які ви, шановні читачі, бачите на знімку в його руках, масажист Лебедєв робить чудеса — з неабияким успіхом лікує від остеохондрозу. Якщо до цих паличок додати ще й умілі руки Ігоря Миколайовича — хворобі нічого не залишається, як утікати подалі.

Щодня спеціаліст-масажист, який працює у другому відділенні санаторію «Донбас» у Слов'янську, обслуговує в середньому 20 хворих. І так уже 20 років поспіль. Тож якщо вам доведеться бути у нашому місті і вам не дає нормально жити якийсь там радикуліт, пройдіть курс масажу в доброділя Ігоря Миколайовича Лебедєва — не пошкодуєте.

Олекса ВАЩЕНКО,
журналіст.

Донецька область.

ДАЛІ БУДЕ

Ой чий то центр стоїть?..

«Пуп» Європи — в нашому Закарпатті, ще 1887 року географи Австро-Угорщини вказали цю точку за п'ять кілометрів на схід від Ділового, при дорозі на Рахів. Там є кам'яний знак з написом латиною: «Locus perennis dilicentissime cum libelle librationis, que est in Austria et Hungaria confecta cum mensura gradum meridionalum et paralleloumier um Europaea MDCCCLXXXVII» («Це постійне, точне, вічне місце, визначене спеціальним апаратом...).

Але й у Баварії з 1865 року стоїть знак центру Європи (без Росії). Свій центр Європи має Словаччина, біля міста Кремниця, на горі Крачуле. Загалом на землях Австро-Угорщини є близько двадцяти стовпів, призначених для визначення географічного центру Європи на основі астрономічного методу. Ці знаки стали помилково вважати «центрами». Бо латинський напис «... знак встановлений для визначення географічного центру Європи» багатьом туристам незрозумілий.

1989 року вчені Інституту географії Франції сказали своє слово про Центр: він — на автотрасі Вільнюс-Утена, за 23 кілометри на північ від Вільнюса. Французька академія наук видала уряду Литви сертифікат, і литовці встановили над автотрасою відповідний пам'ятний знак.

1994 року львівські вчені Я. Кудлик та В. Грицевич на основі детальних розрахунків визначили, що центр материкової Європи — в Білорусі, поблизу села Ворняни, на північному заході країни. Але за умови врахування віднесених до Європи морів цей центр зміщується в Балтійське море, до естонського острова Хіумаа. Визначення львівських дослідників визнали рівненські географи і екологи Коротуни (на жаль, Ігор Миколайович Коротун уже покійний).

Уважний розгляд карти і найпростіші креслення показують, що в згаданих визначеннях є концептуальна помилка. Переміщення центру на периферію материка, до берегів Балтики, як це зробили французи, порушує логіку і сенс пошуків. Адже основу Європи складає материк, осьова лінія якого приблизно йде через Лісабон, Мадрид, Тулузу, Ліон, Берн, Прагу, Відень, Варшаву, Мінськ, Москву, Нижній Новгород, Перм. Логічно, що саме на серединному відрізку цієї лінії й має бути географічний центр Європи.

Якщо схематизувати материкову Європу до трикутника, основа якого — Урал, а вершина біля берегів Іспанії, то геометричний центр трикутника припадає на болота Полісся. Те саме виходить при схематизації території Європи до трапеції. В усіх випадках схематизації у межі розрахункових контурів потрапляє понад 90 відсотків території Європи. Отже, центр — за межами України, поблизу кордону Білорусі і Литви, за 700 кілометрів від Рахова.

За нашим визначенням, приблизним за результатом, але грунтовним за логікою, центр Європи має право бути в Україні, але не на Закарпатті, а у верхів'ях Прип'яті, в районі озера Світязь.

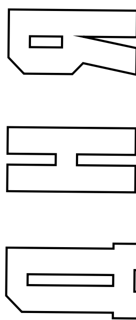
Зважаючи на умовність розрахунків (через вкрай складну форму континенту та островів), а також враховуючи туристичні запити, мабуть, доцільно припустити існування декількох центрів Європи: 1) на Закарпатті — перший в історії; 2) на березі Світязя — український, найближчий до точного центру, який колись ще буде визначено; 3) у Білорусі — «подарований» львівськими географами; 4) у Литві — «дар» французів; 5) в Естонії — центр великої Європи, з Ісландією, Новою Землею та прилеглими морями. Прикметно, що визначені різними авторами центри Європи усі майже на однаковій широті — близько 24—25 градусів на захід від Грінвіча. Значить, «вісь» Європи пролягає заходом України. Саме тут — нульова риска поділу Європи на схід і захід. Отже, Україна таки, слава Богу, центральноєвропейська держава!

Дмитро САВЧУК.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

На знімку: центр Європи десь тут (Рахівщина).

ЦЬОГО

■ 1632 р. Помер Памво Беринда, лексикограф, письменник, педагог. Уклав «Лексіконъ славенороссkій и имень тлъкованіє» — перший друкований український словник. ■ 1926 р. Не стало російського художника Віктора Васнецова. У 1885—96 роках працював над розписами Володимирського собору в Києві. ■ 1944 р. Радянські війська визволили в'язнів гітлерівського концтабору Майданек. ■ 1960 р. У Києві відкрито перший в Україні Палац урочистих подій. ■ 1972 р. У столиці України працював 9-й Всесвітній конгрес геронтологів. ■ 1990 р. Леоніда Кравчука обрано Головою Верховної Ради УРСР.

ІМ'Я

Серцевина таємниці

Нерідко явища дуже яскраві й усім відомі мають центр тяжіння поруч з нами, та не всі про це здогадуються. Ось один приклад.

Нещодавно столичний Театр російської драми вшановував пам'ять актриси Ганни Ніколаєвої **(на знімку)**, котра працювала в тому театрі півстоліття й цього року пішла з життя. Глядачі пам'ятають її на диво життєрадісною в «Школі скандалу» — в цій виставі Ганна Тимофіївна грала до свого останнього дня. Пом'янути актрису прийшло дуже багато колег різних звань і поколінь, і це було цілком зрозуміло. Таємницею здавалося інше: весь вечір тут звучали всенародно знамениті, давні, переважно воєнні пісні — «Темная ночь», «Соловьи, не тревожьте солдат», «На солнечной поляночке», «Майскими короткими ночами». Але чому ці пісні — всі на слова Олексія Фатьянова — звучали саме тут? А все просто: Фатьянов був закоханий, і про свої пісенні тексти (а він їх написав понад 200) казав, що все це присвячено тільки їй, Ганні Ніколаєвій. Ах, скільки б віддали нинішні зірки естради за такий біографічний скарб! І неодмінно сто разів розтиражували б це по всіх телевізорах. Але Ганна Ніколаєва належала іншому часові — коли Таємниця ще вважалася мистецтвом.

Лариса НУЖНА.

■ ***Виставки***

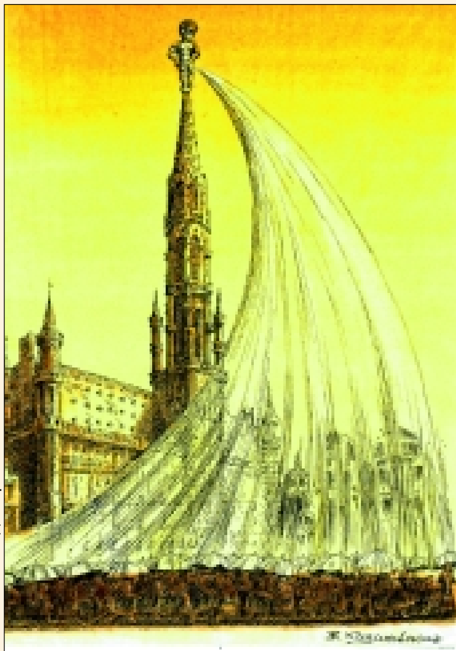
Вивчати Японію починала піхота

У Миколаївському краєзнавчому музеї відкрилася виставка «Східні мотиви». Вона розповідає про культуру, побут, традиції Японії, Індії та Китаю. Більша частина експонатів перейшла з музею 58-го Празького піхотного полку, що стояв у Миколаєві з другої половини XIX століття. Полк цей брав участь у російсько-японській війні, з Японії військовики привозили всілякі сувеніри: посуд, обладунки та зброю самураїв. Листівки, віяла, прикраси з Китаю передали до музею люди, які працювали там у 50-ті роки минулого століття. Індійські речі подаровано музеєві сучасними туристами. Крім експонатів, відвідувачам пропонують подивитися показові виступи японських воїнів — учнів школи карте та кендо «Татікарзе».

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

Від ведучого

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

У сьогоднішній сторінці «Далі буде» ви побачите світ. Для когось він вимірюється масштабами Всесвіту, для когось — кордонами Європи. А може, ваше місто, село, двір чи старий тінистий горіх і є той найдорожчий сюжетик, який назавжди залишається у серці? І оті спогади та роздуми про минуле й сьогоднішнє — це теж світ. Ваш маленький світ.

Ірина БУЛАНЕНКО.

Пристрасті місцевого масштабу

ВИПАДОК

Найближче до ментальності і віковічної моралі українського села, мабуть, такий птах, як гусак. Почуття власної гідності, сім'я як найвища цінність і прагнення захистити близьких від усіляких негараздів — те, що завжди робило з вусатого дядька в солом'яному капелюсі не затурканого селянина, а самодостатню особистість.

Гусак буває непоганим товаришем

Візьмімо найкращі чоловічі якості гусака — ну треба йому постійно про когось дбати, самому відчувати дружню підтримку і співчуття. І дружелюбність ця така, що може поставити під сумнів відому приказку «гусак свині не товариш». У селі Куча на Хмельниччині довелося спостерігати картину, як гусак доглядав... собаку. Птах на кличку Сашко Білий охороняв підступи до хліва, де на яйцях нудиться його гуска. Час від часу заходить до неї, так би мовити, контролює ситуацію. Та все-таки нудно! Сашко знайшов собі у дворі єдину розвагу — дружбу з кудлатим Мінором. Мужики, що навідуються до господарів, годинами можуть спостерігати, як гусак подружньому вискубує смух з линючого пса, смикає за язика, перелазить через його спину, а іноді й голову. А Мінор покірливо лежить із заплющеними від задоволення очима. Скривдити себе друзі не дають і коли що — відбиваються у два голоси: собачий гавкіт супроводжується лютим гелготінням Сашка. Птаха, щоправда, дуже засмучує, коли пес ховається до своєї будки — доводиться встромляти туди голову і голосом викликати кудлатого друга «поспілкуватися». А бабуся Марія, яку все село з легкої руки онука знає як «бабу Муню», сидячи на осоні біля хати в тіні старого горіха, тільки докоряє птаху: ну чого ти причепився, дай поспати собаці.

Про чоловічу цікавість і велику любов

Утім, є в Сашка Білого ще одна розвага, взагалі притаманна багатьом представникам чоловічої статі. Підкрадається до табунця гусенят і пильно вдивляється в кожного, вочевидь у пошуках рідні. Прагнення знати правду таке сильне, що гусак не реагує навіть на напади «сурогатної матері» — курки-квочки, котра вигулює гусенят.

Материнський інстинкт у тварин іноді дає збої (на відміну від людей — не зникаючи, а, навпаки, поширюючись на все підряд). Нещасна курка ніяк не могла зрозуміти, чому начебто рідні дітлахи не гребуться в землі, а сидять довкола неї, з очевидним нерозумінням поглядаючи на вчителя: щось із їхньою матінкою не так. А ось коли гусенята вирішили поплавати,.. їй тільки й лишилося, що з тривожним квоктанням бігати по берегу ставочка. Хазяйка, тітка Ніна, охарактеризувала ситуацію так: «Що поробиш, кожа й дурнуваті дітоньки, але ж свої!».

Тут ще одна українська риса — щира й безмежна любов до того, кого вважаєш і відчуваєш своїм, плоттю від плоті. Усі релігії створено людьми і для людей. Проте, погодьтеся, є щось від Бога в тій материнській любові, котра не залежить від різниці у формах дзьоба чи будови лап.

Дмитро ФІГУРНИЙ.

Анекдот до теми

Яке задоволення переповідати жарти коняці — ірже так інтелігентно, не те що гуси — їм що не скажи, вони: га-га-га!

До Гілеї під вітрилами

Вітрильний спорт для мешканця Миколаєва — все одно що футбол для міланця. Десять років тому тут задумали провести екологічну регату. Знайшли й кубок. Один із ініціаторів регати, Сергій Таращук, пожертвував на святу справу фамільну цінність — старовинну ольвійську чашу. Відтоді яхтсмени змагаються за володіння нею.

Коли мені запропонували взяти участь у регаті на Кубок Кінбурнської коси, я погодилася відразу. Лише на борту суддівського катера пригадала прикмету. «Жінка на кораблі...» Але — екстрим так екстрим!

Маршрут: Миколаїв—Волоська коса—Очаків—Ягорлицька затока (навколо Кінбурнської коси) і назад — 100 морських миль (185,3 км). Це — три доби у Дніпро-Бузькому лимані і Чорному морі. Найменша яхта — «Вінні-Пух», в екіпажі двоє. Одна з найбільших —швидкий склопластиковий «Адмірал», побудований на миколаївському підприємстві «ЕСТА», на борту восьмеро. Різні човни представлено у семи групах. Переможе —хто прийде перший. Є свій переможець і в кожній групі.

Головний суддя регати Анатолій Гарбуз каже, що учасники правил не порушують. Та трапляються перешкоди, риболовні сітки чи обмілини. До речі, в цих перегонах кілька яхт сіли на мілину в районі Кінбурнської коси...

Яхти розгорнули різнокольорові вітрила. Здається, плинеш синьо-зеленою лукою серед велетенських барвистих метеликів. Як осяяння, відчуваєш магічну силу гармонії, потужну симфонію єдності людини і стихії. А яхти розходяться, і вже в районі Волоської коси остання відстає від першої на 7—8 кілометрів. Яка сила одні яхти підганяє вперед, а інші залишає позаду? Сергій, один із учасників перегонів, пояснює, що важать численні чинники: вітрила, габарити, форма корпусу, перетин щогли. А ще яхта потребує догляду. І яхтсмен має бути маляром, столяром, кравцем, механіком.

...Вранці з освітленого сонцем берега з'являється вітерець, його й ловлять спортсмени. Позначається і рельєф берегів. У нас вони високі, з ярами, і досвідчені спортсмени знають, що в таких місцях зазвичай дме вітер, тому намагаються триматися «ближче до берега». Багато що залежить і від досвіду капітана, знання ним течій, глибин, обрання оптимального маршруту і курсу. Можна йти гострим курсом, максимально наближаючи його до вітру. Так намагаються скоротити дистанцію, не обходити, простувати точніше до мети. Та що крутіше під вітер, то менша швидкість. І, навпаки, відвернувши від вітру, човен додає у швидкості, хоча й пливе трохи вбік.

Тут морські правила збігаються із життєвими. Обираючи хороший курс, не відстати й не опинитися на мілині — всі про це думаємо! Та головне для 200 яхтсменів у екологічній регаті — знайти себе у єдності з природою. До речі, регата присвячена пам'яті Сергія Шаповалова, еколога, спортсмена. Недавно його не стало. Він ходив на яхті «Олександра», любив девіз Маленького Принца: «Впорядкуй себе і свою планету».

Кінбурнська коса, де ми зупиняємося, неповторно гарна. Геродот у V столітті до н. е. назвав її Гілеєю, землею, вкритою густим лісом. Морське повітря, насичене пахощами глиці і степових трав, цілюще. Тут ще 1992 року створено ландшафтний парк «Кінбурнська коса». Проблем там чимало. Та то вже інша історія. А регата — завершилася...

На знімку: попереду переможець перегонів — яхта «Варяг».

Олена ІВАШКО.

Фото Бориса СТАРОЩУКА.

Миколаїв—Кінбурнська коса—Миколаїв.

Голос України

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ,** Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 0311131. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» **(on-line)** за адресою: **www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

